NĂM THỨ MƯỜI SÁU – SỐ THỨ 3497 — MỖI SỐ : 0$04 — NGÀY THỨ [illegible] 14 NOVEMBRE 1928

Trung Bắc Tân Văn

中北新聞

MỖI NGÀY RA MỘT SỐ

GIÁ MUA BÁO

	1 năm	6 tháng	3 tháng	1 tháng
Bắc-kỳ, Trung-kỳ, Ai-lao	8$00	4$00	2$00	1$00
Nam-kỳ, Pháp-quốc và các Thuộc-địa Pháp	9.00	4.50	2.25	
Ngoại-quốc	14.00	7.00	3.50	
Các làng và các công-sở	10.00	5.00	2.50	

Mua báo cứ kể từ ngày 1er hoặc ngày 16 mỗi tháng.
● Các ngài mua báo xin gửi trả cho tiền trước.

Toutes les lettres destinées à la rédaction
doivent être adressées au directeur
68, Rue Jules Ferry, Hanoi

Fondateur : F. H. SCHNEIDER
Directeur : NGUYỄN-VĂN-VĨNH
Rédacteur en chef : PHAN-HUY-LỤC
Administrateur gérant : NGUYỄN-V-LUẬN

Adresse télégraphique :
TRUNGBẮCTÂNVĂN HANOI
TÉLÉPHONE N° 150

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 9901

PUBLICITÉ
Tarifs spéciaux suivant catégories d'entreprises ou de produits.
Prix moyens, dernière pages
Une seule insertion. . . . . : 0$20 le c/m
Contrat annuel
Par centimètre et par insertion. 0$18 le c/m
Annonces judiciaires et légales. 1$50 le c/m
Petites annonces classées. . . . 0$10 la ligne

Một cái gương trừ tục mê-tín

II

Ở xã-hội ta bây giờ, nghề còn ít, của còn nghèo, cách mưu sinh rất là khốn khó, bảo nhau ăn nhịn để dành, còn chưa chắc đã có đủ tiền để lo tính công kia việc nọ hoặc là hợp vốn doanh thương, hoặc là chấn hưng thực-nghiệp, thế mà cứ hàng năm lại quăng một số tiền mồ hôi nước mắt để mua lấy một đống gio tàn (cứ tính số trung bình, mỗi nhà một năm bỏ tiền vào các thứ đồ giấy mất độ năm đồng, ấy là chưa kể đến những việc lễ kỳ yên, lễ tiễn quan ôn ở các phố các làng, cùng là những việc cầu cúng ở các đền các phủ, chi phí lại càng tốn lắm nữa) nghĩ ra thật cũng đáng tiếc và đáng ghê sợ lắm vậy

Có người nói: « Người Nam ta vẫn trọng nho giáo, mà nho giáo thì rất tôn trọng quỉ thần, và rất trọng về việc săn sóc với người chí thân của mình đã khuất đi. Ở trong kinh Lễ chép việc tế giời đất tôn miếu, đều có dùng vàng lụa. Ở trong sách Luận-ngữ đức Khổng-tử có nói: « Thờ người chết như thờ người sống, thờ người mất như thờ người còn, là bực đại hiếu ». Tục dùng minh kim minh khí của ta, tưởng cũng là thể theo lời dạy của nho giáo, cũng có thể gọi là một cái quốc-túy của mình, bây giờ nếu nhất khái bỏ hẳn đi, há chẳng đáng tiếc lắm ư, Vả lại, ở xã-hội ta bây giờ, đường mưu sinh rất là chật hẹp dân nghèo không nghề-nghiệp rất nhiều, chính là cái buổi nên chấn hưng công nghệ. Các thứ minh kim minh khí của ta, thật cũng là một thứ hàng hóa rất to, hàng năm có biết bao nhiêu người nhờ về đó mà sinh-hoạt. Nếu bây giờ bỏ hẳn những thứ ấy không dùng đến nữa, thì lại bớt mất một nghề, lại thêm một sự cùng quẫn cho dân nghèo trong nước, tưởng cũng không phải là một việc nên làm ở cái buổi thực-nghiệp chưa chấn hưng này ».

Phải, lời ấy giống như phải, mà xét cho kỹ, thì thật chưa thiết trúng sự tình. Nho giáo vẫn trọng việc tế tự, cốt tỏ lòng thành kính đối với giời đất quỉ thần, khiến cho người ta răn sợ kiêng dè mà không dám làm càn làm bậy, đó là cái cách phòng giữ vô hình của thánh nhân đời xưa. Nho giáo đối với quỉ thần, chỉ cốt có lòng thành kính mà thôi, còn đến việc cúng lễ, lại rất là cẩn thận. Kinh Lễ có câu: « Quỉ thần hưởng đồ cúng tế của người có lòng thành » câu: « Có lòng thành thì có thần » câu: « Tế lễ nhảm nhí thì không được hưởng phúc »; sách Luận-ngữ có câu: « Đối với quỉ thần, tỏ lòng thành kính mà không nên đến gần ». Đọc những câu ấy, thì biết rằng thánh nhân đời [illegible] người ta phải thành kính tôn trọng, còn về việc cúng tế rất là cẩn thận, không nên vì tiết độc mà đắc tội với thần minh. Cách tế tự chép ở trong kinh Lễ, cũng là mượn lễ vật để tỏ lòng thành, chớ có bầy vẽ nhảm nhí như các thứ mũ mã của ta dùng bây giờ đâu. Vả lại, những việc tế tự nói ở trong kinh Lễ, phần nhiều là của các nho giả đời Hán phụ họa thêm vào, chớ không phải toàn là bản văn của thánh nhân đời xưa, người đọc sách phải dùng ý tinh mà suy xét và lấy lẽ phải mà xử đoán, há nên câu nệ những lời nói ở trong sách. Thầy Mạnh-tử đã nói: « Nếu cứ tin cả những lời nói ở trong sách, thì chẳng bằng không có sách còn hơn ». Vậy ta nên dùng trí khôn của mình mà xét đoán cái gì phải lẽ thì làm, cái gì trái lẽ thì bỏ, há nên cứ chấp nệ những lời ở trong sách mà nhắm mắt theo liều ư.

Còn như lời đức Khổng-tử nói: « Thờ người chết cũng như nhờ người sống, thờ người mất cũng như thờ người còn, là đại hiếu » là ý ngài lấy rằng thế đạo một ngày một suy, nhân tâm một ngày một kém, còn đối với cha mẹ không mấy người giữ được lòng hiếu thảo cho trọn đạo làm con, nhất là đối với người đã khuất đi, lại càng hay quên nhãng mà không mấy khi nghĩ đến nữa. Vì thế ngài mới phát ra lời ấy, là cốt để khuyên người ta đối với người chí thân của mình đã khuất đi, đừng nên vì cớ rằng cách mặt khuất nhời, mà lòng yêu mến không giữ được trước sau như một, đối với người chết người mất mà còn như thế, thì đối với người sống người còn, thì lòng yêu mến kính sợ lại càng thêm hơn nữa: ấy cái ý sâu xa của ngài như thế, chớ có phải là nói những thứ cần dùng của người sống, như quần áo nhà cửa cùng các thứ nhu dụng hàng ngày, cũng phải làm bằng giấy rồi đốt đi cho người chết dùng như thế tục của ta thường làm đâu. Thầy Mạnh-tử có câu: « Người khéo đọc sách, không nên vì văn mà hại nhời, vì nhời mà hại ý », ta há nên hiểu lầm những nhời khuyến hiếu của đức Khổng-tử mà bảo rằng việc đốt minh kim minh khí là bởi nho-giáo mà sinh ra.

(Còn nữa) H. T. B.

Vô-tuyến-điện

Ngày 11 Novembre 1928

Nước Pháp

Tại các nhà đại học ở Pháp

Tại các nhà đại-học Paris, ngày hôm khai-trường, có đặt buổi hội-đồng trọng thể, làm lễ kỷ niệm bách-chu niên sinh-nhật ông giám đốc cũ tên là Octave Gréard. Có nhiều quan đại sứ đến dự lễ. Đầu tiên có giao các huy hiệu danh-dự [illegible] nhà đại học Madrid, cho ông Reshemys, phó nghị-trưởng nguyên lão nghị-viện nước Bỉ, cho Lord Melchett, nguyên-lão nghị-viện nước Anh, cho Sir Charles Sherrington, giáo sư ở nhà đại-học Oxford, cho bác-sĩ Thayer, giáo sư ở viện y-học Baltimore

Kỷ-niệm chiến sĩ nước Bồ đào-nha

Một số đại biểu cựu chiến binh Bồ-đào-nha đến Pháp trong dịp hội đình-chiến có đến nghĩa-địa Lacouture (Pas de Calais) làm lễ khánh-thành một đài của nước Bồ-đào-nha dựng để kỷ-niệm Bồ-đào-nha trận-vong ở khu ấy. Lễ rất trọng thể. M. Da Gama Ochoa, sứ thần Bồ-đào-nha diễn thuyết tán dương cái nghĩa khí của đạo quân Bồ-đào-nha, và nói các dây liên lạc ấy đang buộc các dân-tộc khăng khít hơn là các giao ước trên thế giới này. Đài ấy biểu hiện [illegible] thì có vẽ tranh biểu hiện nước Bồ-đào-nha cầm một thanh gươm trần sắp can thiệp vào cuộc chiến đấu của binh sĩ Bồ-đào-nha với tử-thần định đánh đổ binh sĩ. Trên đài có câu sau này: Nước Bồ-đào-nha kính dâng nước Pháp bất di bất diệt.

Nước Đức

Kỷ niệm việc cách mệnh

Nước Đức làm lễ kỷ-niệm thứ mười về cuộc cách mệnh.

Bồ-đào-nha

Tòa nội các mới

Tòa nội-các mới đã thành lập. Quan đại-tá Vincente Freitas, tổng lý nội-các kiêm bộ nội-vụ, M. Figueiredo, tổng trưởng bộ tư pháp; M. Salazar tổng-trưởng bộ tài-chánh, M. Sarmento, tổng-trưởng bộ chiến-tranh, M. Guimaraes, tổng-trưởng bộ Hải-quân, và quyền tổng-trưởng bộ Ngoại giao, M. Rebelo tổng-trưởng bộ Thuộc-địa.

Nước Lỗ-mã-ni

Tòa nội các

Tòa nội-các đã làm lễ phát-thệ. Tòa nội-các mới như sau này.

M. Jules Manu, lãnh tụ đảng quốc-dân thôn dân, tổng lý tòa nội-các; M. Balda, tổng-trưởng bộ nội-vụ, M. Mironescu tổng-trưởng bộ ngoại-giao M. Popovici, tổng-trưởng bộ tài-chánh đại tướng Cikosko, tổng-trưởng bộ Chiến-tranh; M. Halippa tổng trưởng bộ Công-tác; đại-tướng Aiwa tổng-trưởng bộ Giao-thông.

Nhật-bản

Lễ đăng cực

Nhân dịp lễ đăng cực Nhật-hoàng có ban nhiều bội tinh cho các văn-chức về chính giới, về thương giới, phong tước cho M. Kiyaura, tử tước Goto, bác sĩ Takumada.

Việc đóng tàu chiến

[illegible] được sở đóng mới vừa xong một số tàu chiến, hiện đã đóng giở dang, tại các xưởng tàu Fuji, Nagai ở Osaka bị vỡ nợ mới đây.

Nghề tàm tang

Nghề làm tơ đương bị một buổi khó khăn, vì có tơ giả cạnh tranh với tơ thật. Ở các miền làm nghề dệt, các thợ dệt phải nghỉ việc. Giá tơ thay đổi mãi. Chánh-phủ định xin nghị-viện đặt thuế bảo hộ cho nghề tàm tang.

Phi-luật-tân

Dư luận với việc tuyển cử tổng thống ở Hoa-kỳ

Các đảng đều hoan nghênh việc M. Herbert Hoover được cử làm tổng-thống ở Hoa-kỳ, cho rằng đó là cái trung-triều Hoa-kỳ sẽ theo một cái chánh sách mở mang nền kinh tế ở Phi-luật-tân.

Một cuộc bay

Ở Phi luật-tân có đặt cuộc vui hoan nghênh bốn chiếc tàu bay nước Anh tới Manille ngày hôm qua. Các tàu bay ấy từ Singapore bay qua Bornéo, và Palawia đến. Ngày 16 lại sẽ bay đi Hong-kong.

A. R. I. P.

Vừa ngồi tù vừa làm xã-trưởng

Có tin ở Nữu-ước rằng vừa rồi M. Andrew Gillis, là xã-trưởng thành Newbury thuộc quận Massachusetts bên Mỹ-châu, phạm tội buôn dầu hỏa trái phép, bị tòa án kết án 2 tháng khổ sai.

Tuy ông bị ở tù, nhưng ông vẫn được làm xã-trưởng thành Newbury, ông được phép tiếp khách ở trong ngục để liệu lý mọi sự vụ của thành phố, Ông có thể đánh giây nói đi các nơi và gửi thư từ đi các nơi được; nhưng ông vẫn vừa làm các việc ấy và lại vừa làm các việc khổ sai mà người thả ngục hạ lệnh cho ông phải làm hàng ngày.

Đặt lậu máy vô-tuyến-điện

Một nhà luật-sư nước Ý, tên là Alexandre Perlini, ở Eze, gần thành Nice bên nước Pháp, có đặt lậu một cái máy vô-tuyến-điện ở nơi nhà riêng, có đủ cả máy thu-nhận và máy truyền đi; hàng ngày cứ đến nửa đêm, thì ông dùng máy vô tuyến ấy mà gửi các bài báo ông viết giúp các báo ở các nơi. Máy ấy có thể truyền đi xa được tới 250 kilomètres.

Mới đây chẳng may việc ấy lộ ra, sở mật thám đã phải người đến bắt giam [illegible]

Việc Trung-hoa

Ngày 7 Novembre 1928

Vấn đề chính trị phân hội

Trương-Kế đã phụng mệnh chính-phủ Quốc-dân lên Bắc-bình nhận chức chủ tịch phân hội chính trị. Trương có nói các cơ quan phân hội chính trị phải nên để không nên bỏ, vì tình thế của nước nhà rộng quá, sự giao thông không tiện, nhân tình phong tục không thể dung thông được, chính-phủ trung-ương không thể trực tiếp [illegible], phân ra một cái cơ quan liên-tỏa, các ủy-viên trung-ương chính trị, nếu đến phân hội có thể dự hội được, không nên gây nên cuộc cải cách. Trương lại nói các bạn thanh niên đồng chí chỉ biết một việc phá hoại, thực là không hợp.

Tôn-hồng-Y bị bắt ở Thiên-tân

Tôn-hồng-Y là nguyên nội các tổng lý chính phủ Bắc-kinh về hồi Lê-nguyên-Hồng cầm quyền chính, hôm vừa rồi cùng Biên-thủ-Tĩnh đều bị bắt ở Thiên-tân. Tôn với Biên là hai người trọng yếu trong đảng An-Phúc, bấy lâu chính phủ Quốc-dân vẫn có lệnh tập nã.

Lời huấn hoại quân quan của Tưởng-giới-Thạch

Tưởng-giới-Thạch ngày 5 Novembre vừa rồi có mở cuộc huấn hoại các quân quan, đến dự nghe có các học sinh trường trung-ương quân sự học hiệu, và các học sinh trường học của đảng cùng các nhân-viên trong tổng bộ, tất cả có hơn nghìn người. Tưởng đọc lời huấn hoại, đại ý nói rằng: các người ai nấy đều xem nhiều những sách của các ông Tăng-quốc-Phiên, Vương-dương-Minh và Tôn-trung-Sơn cùng các lịch sử trong ngoài, vậy đối với các sự duyên cách về chính trị nên phải ra công nghiên cứu mới được.

(Dịch báo Tàu)

Lược-khảo lịch-sử Trung-quốc

CLXXXVI

Trước kia trong năm Tĩnh-khang (niên hiệu đời vua Khâm-tôn) Trương-Sở phụng chiếu của vua Khâm-tôn, phá vây ra mộ binh ở Hà-bắc. Sĩ dân thấy tờ chiếu, đều reo mừng mà nói: « Triều-đình bỏ chúng ta, chỉ có quan Trương-đô-sát (Trương Sở làm quan Đô-sát ngự-sử) biết cất dùng chúng ta », Bèn tranh nhau đến ứng mộ, đến mười bảy vạn người. Bởi thế thanh thế của Sở lừng lẫy ở Hà bắc. Đến khi nghe vua Cao-tôn lên ngôi, Sở vào yết kiến, và nói Hoàng-tiềm-Thiện là người gian tà không nên dùng. Vua cả giận, biếm Sở ra Giang-châu.

– Lý-Cương đến Ngự-doanh, cố từ chức tể-tướng. Vua Cao-tôn vỗ vai Cương mà nói: « Trẫm biết người là người trung nghĩa trí dũng đã lâu, nên mới quyết ý cất dùng, xin người đừng từ ». Cương khóc và lạy tạ, rồi nói: « Xưa vua Minh-hoàng nhà Đường muốn dùng Diêu Sùng làm tể tướng, Sùng lấy mười việc yêu cầu, đều thiết trúng việc hư hỏng buổi ấy. Bây giờ bệ-hạ quá tin mà quyết ý dùng tôi, tôi cũng muốn bắt chước Diêu Sùng, đem mười việc tâu lên, xin bệ-hạ xét xem, rồi cho thi hành, tôi mới dám vâng mệnh: Một là *quốc-thị* (Trung-quốc đối với các nước ngoài, giữ có bền rồi sau mới đánh được, có đánh được rồi sau [illegible] muốn hòa thì không phải lẽ. Việc cần kíp bây giờ, chẳng gì bằng mình phải tự trị, lo việc thủ ngữ cho vững bền, đến khi việc chính trị của mình đã xếp đặt được hẳn hoi, quân khí của mình đã hăng hái, bấy giờ mới bàn đến việc cất đại binh đi đánh dẹp) Hai là *tuần hạnh* (xa giá phải một lần đem kinh-sư yết kiến tôn miếu, để yên ủy cái lòng trông mong của nhân dân trong kinh đô. Hiện xem sự thế chưa ở kinh-đô được, thì định ra cái cách tuần hạnh. Tôi xem binh thế trong thiên hạ bây giờ, Trương-[illegible]-đương, lại thứ nữa đến Kiến-khang. đều nên sai quan sửa sang phòng bị). Ba là *xá-lệnh* (Các vị tổ tiên khi lên ngôi báu, ân xá đều có lệ thường. Mới đây Bệ-hạ lên ngôi, lại noi theo xá lệnh của Trương-bang-Xương, phần nhiều phiếm lạm không đáng lễ, xin cải-chính lại) Bốn là *nghị tội tiếm nghịch* (Trương-bang-Xương là một vị đại thần trong nước, gặp lúc vận nước ngụy biến, đã không hay liều chết cho trọn đạo làm tôi, mà lại dựa thế người rợ Kim, mạo xưng tôn hiệu, xin trừng trị rất nghiêm để răn dạy đời sau). Năm là *nghị ngụy mệnh* (Nhà nước gặp cơn biến cố rất to, những người hi sinh tính mệnh cho trọn đạo làm tôi thì rất ít, những người qui gối cúi đầu ở trước sân giặc để cầu vinh hiển rất nhiều. Xưa vua Túc-tôn nhà Đường khi đã dẹp yên loạn lộc sơn, những người theo quan trước của giặc, có chia làm sáu bực để trị tội, bây giờ ta nên bắt trước cách ấy để trừng trị những quân hèn rất vô sỉ). Sáu là *quân-chính* (Việc võ bị trễ bỏ đã lâu, dân khí hèn giát. phải xếp đặt kỷ luật thưởng phạt cho nghiêm minh [illegible] cho tướng sĩ hăng hái) Bảy là *thủ-ngữ* (Người rợ Kim rất quỉ quyệt hung tợn, mấy lần vào lấn cướp đều được thắng lợi, sau này có ý khinh rẻ Trung-quốc. Sau này tất lại kéo vào, vậy việc phòng ngữ ở sông Giang [illegible] phải kí[illegible] đặt). Tám là *chính trị* (Việc chính-[illegible] không thống nhất, thì kỷ cương [illegible] đến rối loạn, xin giao cả chính quyền về tòa Trung-thư), Chín là *cửu nhiệm* (Đời vua Khâm-tôn, dùng bỏ quan đại thần rất mau, khiến cho người ta không thi thố được tài học của mình, bây giờ xin lựa chọn cho kỹ mà trao dùng cho lâu, thì công việc mới mong có thành hiệu). Mười là *tu đức* (Bệ hạ mới lên ngôi báu, phải sửa đức hiếu để cung kiệm, để thỏa lòng trông cậy của thần dân trong bốn bể, thì nghiệp trung hưng mới có thể trông mong được) Vua rất lấy làm phải.

Vua Cao tôn cất Lý-Cương kiêm chức Ngự-doanh sứ. Cương vào tạ, nhân nói với vua rằng: « Việc cần kíp nên làm bây giờ, không gì bằng phải lo liệu lý tỉnh Hà-bắc và tỉnh Hà-đông, Tỉnh Hà-bắc và tỉnh Hà-đông, là cái phên che của nhà nước; liệu lý có xong, thì trung-nguyên mới giữ được, mặt đông nam mới yên được. Hiện nay ở Hà-đông và Hà-bắc còn đến hơn ba mươi quận, sĩ dân

CUỘC ĐỐ

Ai chịu khó đọc luôn mục này, trong hai tháng có thể dự một cuộc thi rất hay, có thưởng to.

Và Bản-quán lại muốn tuyển mấy người đánh máy chữ, để chép lại những sách in rồi ra lối quốc-ngữ mới này.

Banz-quanj dinhç mo'z môtç cuôcç thi cuôcç dôj gif râtj vui râtj hay, maf laiç khiênj du'o'cç cho nhiêuf ngu'o'if phaiz docç vaf phaiz viêtj dênj lôij chu'w nayf. Vâyç nho'f dôngf-chij chu' quân-tu'z nghiw giupj cho, xem nên thi nên dôj thêj naof. Banz-quanj dinhç treo to'ij môtç nghinf dôngf bacç thu'o'ngj.

binh tướng những quận ấy, cái lòng ái đái nhà Tống rất bền, đều hăng kẻ hào kiệt làm thủ lĩnh hết sức giữ cho triều-đình. Triều đình không nhân lúc này lấy ấn mà phủ úy cai binh ra cứu viện khi nguy cấp, tôi sợ rằng người rợ Kim lại tranh cướp mất. Tôi xin rằng ở Hà-bắc thì đặt ra Chiêu-phủ ti, chọn những người có thì lược sung những chức ấy, tuyên bố cái đức ý của thiên-tử không nỡ quăng bỏ hai tỉnh cho nước giặc. Có ai bảo toàn được một châu, hay là lấy lại được một quận, thì triều đình đặt làm tiết-độ sứ hay là đoàn luyện sứ, như cái chế độ phương trấn của nhà Đường, khiến cho họ tự giữ lấy. Làm như thế, không những là tuyệt được cái lòng theo giặc của họ, mà lại nhờ được cái sức chống giặc, là việc rất cần kíp đời nay ». Vua rất lấy lời Cương làm phải.

(Còn nữa) Tiều-mai

Việc khởi thảo bộ tự điển Việt-Nam

Hội-đồng khởi thảo bộ tự-điển Việt-Nam có nhờ bản-quán đăng báo để chất chính cùng các bạn đọc báo câu sau này:

Chạch nghĩa là gì?

Xin chớ lầm với chữ *trạch*.

Thí dụ: I Một *chạch* hai chọi ba chọi, chín chó, đủ chục.

Cái mưu qui-quái của đảng Cộng-sản

Theo lệ thường, ở Berlin cứ có từng phiên diễn thuyết bằng máy vô tuyến điện truyền thanh cho người khắp trong nước nghe; có cử người cứ chiếu phiên đến nhà máy vô tuyến điện truyền thanh diễn thuyết, để truyền đi các nơi.

Hôm 6 octobre vừa rồi, hồi 7 giờ rưỡi tối là đến phiên diễn thuyết; một nhà biên tập báo *Vorwærts* là M. Schwartz được cử đi diễn thuyết hôm ấy, [illegible] hòa bình.

Trước giờ diễn thuyết một tiếng đồng hồ, nhà biên tập báo *Vorwærts* có nhận được tin điện thoại báo rằng cứ ngồi ở nhà sẽ có ô-tô đến đón xuống nhà máy vô tuyến điện truyền thanh để diễn thuyết. Ông bèn sắm sửa chỉnh tề ngồi chờ ở nhà, quả nhiên một chốc có chiếc ô-tô lịch sự đem đến đón; ông ra lên xe, tức thì xe mở máy vặn đi vùn vụt ra mé ngoại thành, rồi ba người ngồi trên xe giơ súng lục ra bắt nhà làm báo phải im, để chúng muốn đưa đi đâu thì đi. Nhà làm báo bấy giờ thế cô, đành phải ngồi im miệng; chúng bèn đưa về tận một quê, cách xa thành Berlin chừng 40 km mà giữ ở đấy.

Đến giờ diễn thuyết, có một người khác đến nhà máy vô tuyến điện truyền thanh, tự xưng là nhà làm báo Schwartz, nghiễm-nhiên vào phòng máy để diễn thuyết. Người ấy móc túi lấy một mảnh giấy ra, rồi diễn một hồi rất hùng hồn, máy vô tuyến điện truyền thanh truyền đi khắp trong nước.

Khi diễn xong, người ấy bước chân ra, một viên chức theo lệ thường đưa giá tiền công diễn thuyết, thì người ấy nhất định chối không lấy, mà nói rằng mình không phải là nhà làm báo Schwartz.

Té ra bài diễn thuyết ấy là một bài cổ-động rất dữ dội về chủ nghĩa cộng-sản.

Khi ai nấy biết, tìm bắt, thì người ấy đã bỏ trốn đâu mất rồi!

Ghê gớm thay những mưu mô qui-quái của bọn Cộng-sản.

Tin Saigon

Tiệc đãi quan Thương-chính Kircher

Tối chủ nhật 11 Novembre, phòng Thương-mại Saigon cùng với phòng Canh-nông và hội liên hiệp các nhà điền chủ có đặt tiệc thết ông Kircher là Thương-chính tổng trưởng. Các nhà nông công thương giới đến đến dự tiệc tỏ tình thân ái đông lắm. Ông xã-trưởng Saigon, các ông hội trưởng các hội đồng do dân công-cử, các ông quản lý ngân hàng cũng đến dự cuộc vân vân.

Tiệc xong, ông hội trưởng phòng Thương-mại có thay mặt đồng-nhân tỏ lòng ân nghĩa của xứ Nam-kỳ đối với ông Kircher vì ông đã đặt lệ quan-thuế rất là thích-hợp với tình thế trong xứ, vừa lợi cho công-nghệ của nước Pháp vừa tiện cho việc mở mang ở xứ này.

TRUNG • BẮC • HỌC • HIỆU

22, Rue Lamblot (phố Nhà Thờ) máy nói số 150

Có các lớp từ Đồng ấu (cours Enfantin) đến Cao-đẳng (cours Supérieur).

Ngày giờ học và chương-trình theo y như các trường công. Buổi tối bao giờ cũng có lớp chuyên dạy chữ Pháp cho các học trò thi vào làm các công sở hay vào học các trường Cao-đẳng tiểu học nhà nước.

Sau hết ông hội trưởng phòng Thương-mại có mong rằng công việc chỉnh đốn lại nền tài chính Đông-dương sẽ giao cho quan Thương chính Kircher, vì ông thật có đủ tư-cách đặt cho xứ này một điều luật mới về đường tài chính.

Ông Kircher đáp rằng, ông chỉ lo làm sao cho trọn cái nghĩa vụ của một tay quản-lý cái nhà buôn to tát là xứ Đông-dương này. Ông có làm được việc gì có ích thì có lẽ là tại ông lấy tư cách một nhà công nghệ mà xử sự hơn là lấy tư cách một ông quan.

Mừng lễ đăng quang vua Nhật

Quan Lãnh-sự Nhật-bản Sashima, tối thứ bảy vừa rồi có mở tiệc mừng lễ đăng quang vua Nhật. Quan Thống-đốc Blanchard de la Brosse [illegible] lắm.

Đáp lại bài diễn văn quan Lãnh-sự Nhật, quan Thống-đốc Nam-kỳ mong rằng việc thông thương sẽ khiến cho cái tình cố cựu của hai nước mỗi ngày một thêm bền chặt.

Tin sau cùng

Núi lửa phun ở nước Ý

Ôn-thạch ở núi lửa Etna vẫn chảy trong một khu rộng 5 kilomètres, và hủy hoại mất miền xứ là Carraba.

Tòa nội-các mới nước Pháp

Đến ngày thứ năm, tòa nội-các mới nước Pháp sẽ đến trình nghị viện

Có tin rằng mới đặt chức phó trưởng giáo dục, giao cho M. Palé, chức phó-trưởng Điện-báo giao cho M. Germain Martin, và chức phó-trưởng chuyên môn giao cho M. Poncet thêm chức phó trưởng vệ-sinh trước đây vẫn có, giao cho M. Oberkirch.

M. Poincaré giữ chức tổng-lý tòa nội-các, mà không chuyên bộ nào, định chủ trương các vấn-đề Aesace Lorraine, trái-khoản Đồng minh, và chương trình Dowes. Các phòng giấy của quan tổng lý nội các sẽ đặt ở bộ tài chánh.

Việc bài Nhật ở Cáp-nhĩ-tân

Ở Cáp-nhĩ tân vẫn có việc náo động bài-Nhật về việc định đặt đường hỏa-xa nối Cát lâm với Áp-lục-giang ở đường cương giới Cao ly. Một bọn 2000 học-sinh và lính cảnh-sát có xảy ra việc xung đột nhau Lính cảnh-sát bắn súng, trúng phải 150 người, 3 người chết và độ năm chục người bị trọng thương.

A.R.I.P.

VĂN UYỂN

Đài kỷ-niệm Thái-bình

Thong thả qua chơi kỷ niệm đài,
Qui-mô gây dựng ấy vì ai?
Bia kia ghi tạc nền công-đức,
Ảnh nọ hình dung bực đệ-tài;
Thắng lợi ngày qua mầu dấu nhạt,
Mưa sa gió táp nét chưa phai.
Còn non còn nước còn tên tuổi,
Rực rỡ trời Nam, [illegible].

Đài kỷ niệm Yên-dũng Bắc-giang

Công đức ai tày ơn xứ Mẹ!
Thương dân lụt lội đắp hai đê.
Bia này đền nọ ghi ơn nặng,
Muôn thuở còn lưu kỷ-niệm đó.

Gửi cho tri âm

Bấy lâu khao khát mặt tri âm,
Gió gió mưa mưa khóa bút cầm.
Muốn nhắn đưa tin lên nguyệt-điện,
[illegible]

Sư ông

Trà dồi chén lắm hỏi ai ai!
Muốn mượn bè từ vượt bể khơi.
Đã rắp khua chuông tan mộng tục
Còn mong đánh trống gọi hồn đời.
Nâu sồng trưa sớm thân trong sạch.
Dưa muối đêm ngày trí thảnh thơi,
Phú quí lợi danh đã gác bỏ.
Tòa sen chễm-chệ một tu ngồi.

Đêm thu tưởng nhớ

Một mình trằn trọc suốt canh chầy,
Nỗi nhớ mong này biết thuở khuây?
Nhớ bạn tri âm xa vạn dặm,
Nhớ người đồng chí cách ngàn mây.
Nhớ chòm non [illegible] (1) [illegible];
Nhớ khúc sông Thương (2) giọt lệ đầy.
Chan chứa lòng vàng niềm tưởng nhớ,
Tình tình khôn tỏ tỏ ai hay!

Nam-hải Ng-đức-Vỹ.

---

(1) [illegible]
(2) Sông Thương thuộc về Bắc-giang.

VIỆC HANOI

Thời-tiết

7 giờ 24 độ
15 giờ 25 độ

Giá thóc gạo:

Gạo hạng nhất, một tạ	10	00
nhì,	9	60
ba,	8	50
Thóc hạng nhất,	5	70
Bắp ngô	5	60

Giá bạc. — Kể từ ngày 3 Novembre 1928, giá bạc ở kho Nhà nước định là 12 f. 70.

Thời giá quốc trái
Ngày 6 Novembre 1928

3 %.	hoàn dần		77	50
3½ %.	hoàn dần		94 f.	00
4 %.	vĩnh viễn	1917	77.	40
4 %.	»	1918	76	90
6 %	»	1920	102	05
5 %.	hoàn dần	1920	091	50
4 %.		1925	117	30

Ngày 12 Novembre 1928

3 %.	vĩnh viễn	65 f. 60
5 %.	1915-1916	92 f. 20

Tin tàu. — Tàu *Songbo* đến ngày thứ năm 15 Novembre hồi 10 giờ sáng ở Haiphong sẽ chạy đi *Canton* đường Hoihow, Fortbayard và Hongkong.

Các thư từ ở Hanoi sẽ mang xuống Haiphong chuyến xe-lửa 20 giờ 4 phút tối thứ tư 14 novembre.

CUỘC SỔ SỐ

ĐỂ DỰNG MỘT CÁI NHÀ THỜ Ở ĐƯỜNG CARNOT TẠI HANOI
(Loterie pour la construction d'une église à Hanoi Boulevard Carnot

Những số trúng giải được tiền kể sau này:

Một số lớn: 5.000$00

Một số	3.000 $ 00,	Hai mươi số . . .	100 $ 00
Hai số	1.000 , 00	Hai mươi số . . .	50 , 00
Bốn số	500 , 00	Năm mươi hai số .	25 , 00

Lại hoãn đến ngày 6 Janvier 1929 mới mở số

GIÁ BÁN: mỗi vé . . . . 1$00

Có bán vé tại bản quán

Các ngài ở xa gửi mua, xin nhớ đính thêm tiền cước Recommandé gửi vé lại, *tính như sau này:*

Từ 1 vé đến 5 vé, tiền cước Recommandé : 0 $ 20
Từ 1 vé đến 10 vé, tiền cước Recommandé : 0 30

Vấn đề quan thuế ở Đông-dương. — Ông hội-trưởng phòng thương mại Hanoi bá cáo để các nhà công thương biết rằng đến ngày thứ sáu 16 novembre hồi 9 giờ 30 quan Thương-chính tổng-trưởng Kircher sẽ lại hội sở để bàn về vấn-đề quan thuế ở Đông-dương.

Các nhà công thương ai muốn dự kỳ hội đồng ấy để đề nghị hoặc yêu-cầu điều gì thì nên kíp báo cho phòng thư ký của hội ở phòng Thương-mại biết ngay.

Tòa Thượng-thẩm. — Sáng hôm nay tòa Thượng-thẩm xử những việc sau này:

Kẻ trộm trèo tường. — Đêm hôm 11 rạng ngày 12 tháng 7 tây Mme Lait'e quê ở Haiphong, phố Harmand, số 51 đương nằm trong buồng nghe thấy tiếng động, kêu lên thì thấy bóng người nhà quê chạy ra mất. Bấy giờ M. Laiheugue nghe thấy tiếng kêu, vùng dậy chạy đuổi bắt được tên Lê-tư-Thanh vào nhà ăn trộm đồng-hồ và dây vàng cùng các thứ lặt-vặt rồi nhảy ra chạy trốn. Những đồ ăn trộm đã lấy lại được cả. Tòa án Trừng-trị Haiphong phạt tên Thanh [illegible] 500 quan và 10 năm biệt xứ. Tòa Thượng-thẩm y án.

Ăn cắp ở tàu thủy. — Ngày 2 tháng 9 tây Trần-văn Nhàn, trước đã 3 lần, can án ăn cắp 17 đồng của một người hành-khách tên là Đoàn-đức-Tai ở tàu *Lai-Wo*, khi tàu ấy đến bến Paklại. Tòa án Trừng-trị Haiphong phạt tên Nhàn 3 năm tù 50 quan và 5 năm biệt xứ. Tòa Thượng-thẩm y án.

Việc tùng đảng ăn trộm ở kho-bạc Hòa-bình — Dương-đức-Chương là lính khố-xanh, số 1278 ở Hòa-bình bị truy-tố đồng-đảng về việc ăn cắp 14.000 đồng ở kho-bạc tỉnh ấy đêm hôm 30 tháng 9 năm 1927. Nguyên đêm hôm ấy tên Chương gác ở kho-bạc, rồi ngủ đi để tên lính Đinh-văn-Lộc vào ăn trộm số bạc ấy (việc ăn trộm này trước tòa Đệ-nhị đã xử rồi) phải tòa-án Trừng-trị Hòa-bình phạt 1 năm tù và 500 f., nay được tòa Thượng-thẩm tha cho vì xét không [illegible].

Biệt xứ chung thân. — Ngày 4 tháng 7 tây Nguyễn-văn-Luân không làm nghề nghiệp gì bị lính cảnh-sát bắt được ăn cắp của một người không rõ tên mất 1840 đồng [illegible] và quả đào bằng bạc. Tòa án Trừng-trị Hà-nội phạt tên Luân 6 tháng tù và khi hết hạn tù phải đi biệt xứ chung thân vì trước tên ấy đã can lắm án rồi. Tòa Thượng-thẩm hoãn lại để nghị án.

Đãng tử bất lương. — Ngày 8 tháng 9 tây Phạm Xương-tiên Tiên làm nghề đi ở, nhận của chủ tên là Trịnh-thị-Thông những phải lại đi thu tiền họ hụi được cả thảy 137 đồng, rồi chỉ giao trả chủ có 100 đồng còn 37 đồng giữ tiêu mà nói trật đánh bạc thua hết. Tòa án Trừng-trị Hanoi phạt tên Tiên 3 tháng tù. Tòa Thượng-thẩm y án tù và phạt thêm 25 quan nữa.

Bội tín. — Chung-Chan là người Khách 39 tuổi thuê một cái xe đạp của một người tên là Lê-đình-Khoan rồi không đem trả. Đến khi chủ cho thuê đi thưa bắt được mới đem trả. Tòa án Trừng-trị Haiphong phạt Chung-Chan 1 tháng tù. Tòa Thượng thẩm hoãn lại để nghị án.

PHIM ẢNH ĐẠI ĐẶC-BIỆT!!!

chiều hôm thứ sáu 26 octobre 1928

Hội INDOCHINE FILMS & CINÉMAS có mời các nhà báo Tây Nam dự cuộc chiếu phim « CHARLOT ĐÓNG TRÒ XIẾC » tại rạp Cinéma Palace.

Phim ảnh này rất vui cười suốt trò, bắt đầu chiếu cho khách xem từ thứ tư 31 Octobre đến thứ ba 6 Novembre 1928.

Mỗi ngày 2 buổi chiếu — ban ngày từ 5 giờ rưỡi — tối từ 9 giờ đêm.

Ngài ho dư?

Vậy nên lập-tức đến hiệu Bào-chế CHASSAGNE, *Số 59, phố Paul Bert, Hanoi* đã có thứ thuốc chữa khỏi trừ các bệnh ho, độ gió, ho lao, vân vân, của ngài.

Nên xem lời cáo-bạch của bản-hiệu ở trang thứ tư, nói về thuốc SIROP ROPAL.

Lễ gắn bội tinh. — Sau cuộc làm lễ khánh-thành đài kỷ-niệm Tướng-sĩ trận-vong và cuộc điểm-binh hôm 11 Novembre vừa rồi có làm lễ gắn bội-tinh cho các người Tây Nam. Những người Nam có tên sau này được gắn bội tinh:

MM. Vũ văn-Châm, chánh-quản; Viên-văn-Cơ, quản; Ng-v-Tiến, quản; Ng-văn-Ba, cai; Ng-văn-Phú, bếp.

Cuộc vô-tuyến-điện truyền thanh. — Chương-trình ngày thứ năm 15 novembre như sau này:

Ngày thứ năm 15 novembre
11 giờ

Cours commerciaux et des changes.
Le régiment favori, marche
Valse de genre.
A travers les longs jours.
Lamento, mélodie
« L'Arlesienne » Adagietto et farandole.
Sérénade.
Pour flute et saxophone.
La Dame en dentelle, sélection.

20 giờ 45

Informations.
Le Songe d'une nuit d'été, ouverture.
Dernière pensée, mélodie.
2è ne valse.
Lakmé ballet.
Chant de [illegible].
Ma'aguena danse espagnole.
Solo de violon par Mme Tafanca
Mignon, grande fantaisie.

Kỳ thi tại huyện[illegible]. — Sáng hôm nay [illegible] ra chữ Pháp.

Bài ấy là thượng dụ năm Tự-đức 34 và năm Gia-long thứ hai.

Đã in xong lịch sang năm rồi. — Xin kính-cáo để các nhà đại công-thương cùng các tư gia gần xa biết rằng lịch sang năm của bản-quán đã in xong, vậy các ngài muốn mua buôn hay muốn đặt cho hiệu các ngài thì xin kíp đến bản-quán mà chọn trước lấy các kiểu vẽ đẹp, nếu chậm thì người ta chọn hết mất.

Sau đây bản-quán in thử ngày mồng một Tết ta sang năm ra làm mẫu để các ngài xét thì đủ biết lịch của bản-quán rõ ràng tiện lợi hơn các thứ lịch khác là thế nào:

FÉVRIER
陽 二 月 **10** 初 十 日
DIMANCHE
Ste Scolastique
Fête du nouvel An-annam.
1er jour du 1er mois de Kỷ Tị

小月正
Kiến Bính dần — Sóc Bính-tuất
壹 初
Ngày Bính-tuất
Hành Thổ — Sao Tinh. — Trực Thành
Kị Tu chủ — [illegible]
Ngắt khuyết
TIẾT NGUYÊN-ĐÁN
Hỷ thần và Tài-thần đều ở phương Tây Nam. Quí-thần ở Tây, bắc Xuất hành nên đứng cuối giờ Tị đến giờ Sửu mà đi đến phương Tây-Bắc thì tốt lắm. Hay đi vào giờ Mão cũng tốt.

Giá lịch của bản-quán bán như sau này:

Từ 100 trở lên . . .	0 $ 35 một
Từ 50 đến 99 . . .	0 40 »
Từ 1 đến 49 . . .	0 45 »
Tiền cước 1 quyển .	0 25 »
» 2 quyển .	0 40 »

Các nhà công-thương mua từ 50 quyển trở lên thì bản-quán mới nhận in hiệu của các ngài vào tờ tranh vẽ.

Các ngài ở xa, muốn mua lẻ tưởng nên rủ nhau mua chung cho nhẹ tiền cước thì hơn.

Ai muốn hỏi gì, xin cứ viết thư về cho ông Quản-lý nhà in bản-quán như sau này:

M. Bùi-xuân-Thành
61-63, Rue du Colon, Hanoi.

CÔNG-TY ALFRED & Cie

60, Bd Gambetta (đường hàng cỏ)
HANOI

Chủ-nhiệm những nhà chớp bóng:

Hanoi: Cinéma Pathé (Bờ hồ)
Cinéma Tonkinois (Hàng quạt)
Haiphong: Cinéma Gaumont

Cho thuê — Mua — Và bán các thứ máy chớp bóng và các phim ảnh.

Bán các khí-cụ thuộc về nghề chớp bóng. Xưởng riêng để chữa.

Tổ-chức hộ những nhà chớp bóng các tỉnh. Ai muốn biết thì công-ty tính hộ mua mất bao nhiêu vốn.

Giá thật rẻ không đâu rẻ hơn

Điện-thoại: để giữ chỗ tại
Cinéma Pathé số 540
Nhà giấy: 546

KHẨN TRỌNG. — công-ty Alfred et Cie không phải là cùng một hiệu với [illegible]

Một ngày lương cấp cho ngạch khố xanh. — Nhân dịp làm lễ phát cờ cho ngạch khố xanh, vậy chuẩn cấp một ngày lương cho các nhân viên trong ngạch khố xanh ở Hanoi.

Ngạch lâm chính. — M. Phạm-ngọc-Dung, tá-sự chuyên môn hạng nhì tại sở kiểm lâm Đền vâng được nghỉ dưỡng bệnh một tháng lĩnh cả lương.

Ngạch học chính. — M. Quách văn-Lương, giáo học thi sai hạng năm, phải nghỉ một hạn một năm nữa kể từ ngày 26 août 1928

Ngạch mật thám. — M. Ng-văn-Ước, lính mật thám tập sự ở Hải-phòng được từ dịch.

Trường kiêm bị. — Trường sư-đẳng Đông-lâm huyện Hạ-hòa (Phú-thọ), Nay đổi làm trường kiêm-bị.

KINHJ DẬPC KHÔNG VƠW
Giaj 0p.80 mòtç caij.

Laf thuj kinhj mo'ij phalj-minh ra, yungf vaof dòngf hôf deo tay hay bo; tuij không conj nghi ngaic vo'w na'aw Ranj taic: Hiêuc Tòng-Yune-Tai. 49, Hangf Ngang (Rue des Cantonnais) Hanoi

Lo'if da'nc. — Ai biên giâyj đèoj mua maf biên ba'ngi thu'j chu w Quôcj ngu'w mo'ij nayf thif xin tru f 30/.

Ai ca'tj caoj bachc nayf dem laic mua thif tru f 20/. 7.587

RÚT BỚT 5000 $ 00

Auto hiệu Roland Pilain, máy tốt, kiểu cực kỳ đẹp, nhiều đồ phụ-tòng. Trước mua 8000p. bây giờ muốn bán 3600 p. ngài nào muốn mua xin mời lại nhà.

Demange, 40, Bd Henri d'orléans Hanoi mà hỏi. 7.593

AI LÀ NGƯỜI BẮC KỲ
CŨNG CẦN PHẢI BIẾT!

Một quyển sách có 3 đạo nghị-định của quan Thống-sứ Bắc-kỳ:

1° *Ngạch thuế-thân ở Bắc-kỳ sửa đổi lại.*
2° *Việc khẩn đất ở miền trung du và thượng-du Bắc-kỳ.*
3° *Ngạch thuế điền-thổ sửa đổi lại.*

Mỗi quyển . . . 0 $ 15
Tiền cước thường . . . 0, 05
Tiền cước Recommandé gửi thêm . . . 0, 10

Thư và mandat gửi cho:
M. Lê-nguyên-Ưc
61-63, Rue du Coton
HANOI

TÒA CÔNG-SẢN

Đến ngày thứ hai 26 Novembre 1928, hồi 9 giờ sáng, tại nhà máy xe điện Hanoi, đường lên làng Bưởi.

BÁN ĐẤU GIÁ

Một lô các vật liệu đã dùng về máy đèn điện ở phủ Toàn quyền Hanoi, có những thứ sau này:

Một cái máy kiểu « Belleville », hai cái máy sinh-điện « Thomson » một cái máy tự động (moteur) 80 A. H II hai cái égalisateurs. Bằng cổ tấm lấm đá. Appliques col de cygne. Disjoncteurs. Voltmètres. Ampèremètres. Rhéostats. Résistance métallique. Interrupteurs. Coupe. Circuit. Induits. Inducteurs.

Đặt giá 500 $ 00

Bán tiền ngay, phí tổn 5°/° ngoài. 7.595

CÁC NHÀ DÙNG ĐỒ ẢNH NÊN BIẾT

Vì hiệu bào chế Montès, 58 phố Paul Bert, Hanoi mua nhiều, và mua được rẻ, nên hiện kỳ lại có thể bán được các chất Hyposulfite de Soude, Bisulfite de Soude, Sulfite de Soude, Hydroquinone, [illegible]

CANDIDE

VOLTAIRE

(Suite)

Il y avait une petite métairie dans le voisinage; la vieille proposa à Candide de s'en accommoder, en attendant que toute la troupe eût une meilleure destinée. Cunégonde ne savait pas qu'elle était enlaidie, personne ne l'en avait avertie: elle fit souvenir Candide de ses promesses avec un ton si absolu que le bon Candide n'osa pas la refuser. Il signifia donc au baron qu'il allait se marier avec sa sœur. « Je ne souffrirai jamais, dit le baron, une telle bassesse de sa part et une telle insolence de la vôtre; cette infamie ne me sera jamais reprochée: les enfants de ma sœur ne pourraient entrer dans les chapitres d'Allemagne. Non, jamais ma sœur n'épousera qu'un baron de l'Empire ». Cunégonde se jeta à ses pieds et les baigna de larmes; il fut inflexible. « Maître fou, lui dit Candide, je t'ai réchappé des galères, j'ai payé ta rançon, j'ai payé celle de ta sœur; elle lavait ici des écuelles, elle est laide, j'ai la bonté d'en faire ma femme et tu prétends encore t'y opposer! Je te retuerais si j'en croyais ma colère. — Tu peux me tuer encore dit le baron, mais tu n'épouseras pas ma sœur de mon vivant ».

CHAPITRE XXX

Conclusion.

Candide, dans le fond de son cœur, n'avait aucune envie d'épouser Cunégonde. Mais l'impertinence extrême du baron le déterminait à conclure le mariage, et Cunégonde le pressait si vivement qu'il ne pouvait s'en dédire. Il consulta Pangloss, Martin et le fidèle Cacambo. Pangloss fit un beau mémoire par lequel il prouvait que le baron n'avait nul droit sur sa sœur, et qu'elle pouvait, selon toutes les lois de l'empire, épouser Candide de la main gauche. Martin conclut à jeter le baron dans la mer; Cacambo décida qu'il fallait le rendre au levanti patron et le remettre aux galères; après quoi on l'enverrait à Rome au père général par le premier vaisseau. L'avis fut trouvé fort bon; la vieille l'approuva; on n'en dit rien à sa sœur; la chose fut exécutée pour quelque argent, et on eut le plaisir d'attraper un jésuite et de punir l'orgueil d'un baron allemand.

Il était tout naturel d'imaginer qu'après tant de désastres Candide, marié avec sa maîtresse et vivant avec le philosophe Pangloss, le philosophe Martin, le prudent Cacambo et la vieille, ayant d'ailleurs rapporté tant de diamants de la patrie des anciens Incas, mènerait la vie du monde la plus agréable; mais il fut tant friponné par les Juifs qu'il ne lui resta plus rien que sa petite métairie; sa femme, devenant tous les jours plus laide, devint acariâtre et insupportable; la vieille était enfirme et fut encore de plus mauvaise humeur que Cunégonde. Cacambo, qui travaillait au jardin et qui allait vendre des légumes à Constantinople était excédé de travail et maudissait sa destinée. Pangloss était au désespoir de ne pas briller dans quelque université d'Allemagne. Pour Martin, il était fermement persuadé qu'on est également mal partout; il prenait les choses en patience. Candide, Martin et Pangloss disputaient quelquefois de métaphysique et de morale. On voyait souvent passer sous les fenêtres de la métairie des bateaux chargés d'effendis, de bachas, de cadis, qu'on envoyait en exil à Lemnos, à Mitylène, à Erzeroum. On voyait venir d'autres cadis, d'autres bachas, d'autres effendis, qui prenaient la place des expulsés et qui étaient expulsés à leur tour. On voyait des têtes proprement empaillées qu'on allait présenter à la Sublime Porte. Ces spectacles faisaient redoubler les dissertations; et quand on ne disputait pas, l'ennui était si excessif que la vieille osa un jour leur dire: « Je voudrais savoir lequel est le pire, ou d'être violée cent fois par des pirates nègres, d'avoir une fesse coupée, de passer par les baguettes chez les Bulgares, d'être fouetté et pendu dans un autodafé, d'être disséqué, de ramer en galère, d'éprouver enfin toutes les misères par lesquelles nous avons tous passé, ou bien de rester ici à ne rien faire? — C'est une grande question », dit Candide.

Ce discours fit naître de nouvelles réflexions et Martin surtout conclut que l'homme était né pour vivre dans les convulsions de l'inquiétude, ou dans la léthargie de l'ennui. Candide n'en convenait pas, mais il n'assurait rien. Pangloss avouait qu'il avait toujours horriblement souffert; mais, ayant soutenu une fois que tout allait à merveille, il le soutenait toujours, et n'en croyait rien.

Une chose acheva de confirmer Martin dans ses détestables principes, de faire hésiter plus que jamais Candide et d'embarrasser Pangloss. C'est qu'ils virent un jour aborder dans leur métairie Paquette et le frère Giroflée, qui étaient dans la plus extrême misère; ils avaient bien vite mangé leurs trois mille piastres, s'étaient quittés, s'étaient raccommodés, s'étaient brouillés, avaient été mis en prison, s'étaient enfuis, et enfin frère Giroflée s'était fait Turc. . .

(A suivre)

Chuyện chàng Căng-Đích

NGUYỄN-VĂN-HIẾU dịch

(Tiếp theo)

Gần đấy có một cái trại con; mụ già liền bảo Căng-đích hãy tạu lấy mà ở tạm để chờ thời, bao giờ cả bọn hết cơn bĩ cực đến kỳ thái lai thì bấy giờ sẽ liệu. Nàng Qui-nê-gông vì không ai bảo nên không biết là mình bây giờ xấu xa chớ không còn nhan sắc như xưa: nàng nhắc lại những lời Căng-đích đã hứa cùng nàng khi trước, và nói một giọng cả quyết làm cho chàng vì tấm lòng tử tế thực thà mà không sao từ chối được. Chàng bèn bảo cho Nam-tước biết là chàng sắp làm lễ kết hôn cùng chị Nam tước. Nhưng Nam-tước nói rằng: « Ta không khi nào lại để cho chị ta làm một việc đê-hạ như thế và không khi nào lại để cho anh khinh-mạn ta đến như vậy. Ta không bao giờ lại để cho thiên-hạ chê trách được ta về cái điều xấu xa nhơ nhuốc ấy: nếu ta chị mà lấy anh thì không khi nào con chị ta lại được kể vào hàng quí-tộc nước Đức đâu. Không chị ta không lấy ai cả, có lấy chồng thì chỉ lấy một vị Nam-tước đế-quốc thôi. » Nàng Qui-nê-gông thấy nói vậy bèn quì xuống khóc lóc xin em ưng thuận cho mình lấy chàng Căng-đích, nhưng Nam-tước cứ khăng khăng một mực không nghe. Căng-đích tức mình nói: « Này thằng điên kia, ta đã cứu mi khỏi tội chèo thuyền, ta đã bỏ tiền chuộc lấy mi ra rồi lại bỏ tiền chuộc cả chị mi nữa; trước kia chị mi phải đi rửa chậu ở đây, và bây giờ tuy chị mi mặt mũi xấu xa mà ta cũng thương tình bằng lòng lấy làm vợ, thế mà mi còn chực ngăn trở kia à! Nếu ta không nén được giận thì ta lại giết mi lần nữa bây giờ. — Nam-tước nói: Mi muốn giết ta nữa thì cứ giết đi, chứ ta còn sống thì không khi nào mi lại lấy được chị ta đâu. »

CHƯƠNG THỨ XXX

Kết-cục

Nguyên Căng-đích bản tâm thì không muốn lấy nàng Qui-nê-gông chút nào, nhưng vì thấy Nam-tước kiêu-căng thái thậm, nên chàng nhất quyết kết hôn cùng nàng; vả lại nàng cứ giục giã luôn luôn nên chàng dù có muốn cũng không sao trái lời ước cũ được. Chàng bèn hỏi ý kiến Bàng-lộc, Mạc-tanh và tên nghĩa bộc Ca-căng-bô. Bàng-lộc mới làm một thiên đại-luận để chứng tỏ rằng Nam-tước không có quyền gì đối với chị cả, và cứ theo mọi luật-pháp của đế-quốc thì tiểu-thơ Qui-nê-gông có thể kết hôn với Căng-đích bằng bên tay trái được. Mạc-tanh thì kết luận rằng nên đem quăng Nam-tước xuống biển cho rồi. Còn Ca-căng-bô thì bàn rằng nên đem hắn giao lại cho viên thuyền chủ xứ Cận-đông để lại bắt hắn làm tù chèo thuyền như trước, rồi sau hễ gặp chuyến tàu nào thì sẽ gửi hắn về thành La-mã cho đức cha Thống-tướng. Ai nấy đều cho lời bàn ấy là hay, cả mụ già cũng vậy; nhưng không ai nói cho chị hắn biết chuyện cả. Họ bèn thuê người cứ theo như lời đã định mà thi hành, thế là vừa được cái thú lừa gạt được một ông cố đạo giòng Tên, vừa được cái trừng-trị được cái tính kiêu ngạo của một vị Nam-tước nước Đức.

Chàng Căng-đích trải qua bao nhiêu hoạn-nạn, nay được kết hôn cùng ý-trung-nhân, lại được ở cùng một nhà với hai ông hiền triết Bàng-lộc, Mạc-tanh, với gã đầy tớ khôn ngoan là Ca-căng-bô và với mụ già; Gia-dĩ khi trước lại đem biết bao nhiêu là ngọc kim-cương ở xứ Yên-đô-la-đô về; như thế ai chả bảo là từ nay chàng sẽ sung sướng nhất đời. Nhưng nào có thế: Chàng đã bao phen bị quân Do-thái lừa gạt nên trừ ra cái trại con mới tạu, thì chẳng còn gì cả; vợ chàng thì càng ngày càng xấu mà tính lại hay càu nhàu rất là khó chịu; mụ già thì đâm ra mù lòa tàng tật và lại hay gắt gỏng hơn nàng Qui-nê-gông. Ca căng-bô thì giữ việc làm vườn và đem các thứ rau ra tỉnh Quân-sĩ-đán-đinh để bán, vì công việc nặng nề vất vả nên nó thường trách phận than thân. Bàng-lộc tiên-sinh thì vì không có cách trổ tài để được nổi danh ở một trường Đại-học nào bên nước Đức nên trong lòng lấy làm phẫn uất vô cùng. Còn Mạc-tanh thì vẫn khăng khăng một mực tin rằng dù ở đâu cũng chẳng ra gì nên có việc chi xảy ra cũng cam tâm chịu vậy chớ không hề than trách kêu ca. Thỉnh thoảng Căng-đích, Mạc-tanh và Bàng-lộc lại cùng nhau tranh-luận về khoa siêu-hình và khoa luân lý. Thường ngồi trong trại nhìn qua cửa sổ thấy những chiếc tàu chở nào là thượng thư, nào là tổng-đốc, nào là thẩm-phán nước Thổ, bị đem đi đầy sang đảo Liêm-nô-sĩ đảo Mĩ-tư-liên, hay là đầy sang tỉnh Yết-dư-lung. Rồi lại thấy có những thẩm-phán, tổng-đốc, thượng-thư khác đến thay chân những bác đã bị trục, nhưng thay được ít lâu cũng lại bị trục nốt. Khi thì thấy có những đầu người bọc rơm sạch sẽ đem dâng cho chính-phủ nước Thổ-nhĩ-kỳ. Vì những sự trông thấy ấy mà bọn Căng-đích lại được thêm câu chuyện để bàn tán; nhưng khi nào không còn điều chi tranh luận nữa thì cả bọn đều buồn rầu chán nản vô cùng, đến nỗi một hôm mụ già phải nói rằng: « Tôi muốn biết một đằng bị quân cướp da đen hãm hiếp trăm lần, bị người ta cắt thịt mông đít, bị quân Bảo bắt đi riễu để đánh đòn, bị đánh và bị cheo ở trong một cuộc thiêu người, bị phanh thây mổ xác, bị làm tù chèo thuyền, tóm lại một đằng thì bị trải qua những điều khổ cực mà chúng ta đã mắc phải, với một đằng thì bị ngồi ru rú ở đây chẳng có việc chi mà làm, hai đằng ấy đằng nào khổ hơn? — Căng-đích: Đó cũng là một câu hỏi quan-hệ đó. »

Lời mụ già nói khiến cho nảy nhiều tư-tưởng mới, nhất là Mạc-tanh thì kết luận ngay rằng người ta sinh ra một là để chịu những nỗi kinh hoàng lo sợ, hai là để chịu cảnh thờ-thẫn âu sầu. Căng-đích không cho là phải, nhưng chàng không tỏ ý kiến ra sao. Bàng lộc thì thú nhận rằng tuy trước thường bị lắm điều đau đớn, song vì đã chót một lần tỏ bày cái thuyết trong đời mọi việc điều hay, nên nay dù thế nào cũng phải bênh vực cái thuyết ấy chớ không tin điều gì khác nữa.

Nhưng kế đó có một việc lại càng làm cho Mạc-tanh quả quyết tin lời bàn-luận khả ố của y đích-đáng, và làm cho Căng-đích sinh ra lưỡng-lự hoài nghi, cũng làm cho Bàng-lộc phân vân rối trí. Số là một hôm họ trông thấy ả Ba-kết và thầy dòng Gi-lộ-phê đi vào trong trại, mà hai người bây giờ xem ra nghèo khổ vô cùng. Thì ra đôi trai gái ấy được ba nghìn bạc đã đem ăn tiêu hết ngay, xong bỏ nhau được ít lâu lại hòa thuận cùng nhau, rồi thì nào cãi nhau, nào bị tù, nào trốn thoát, sau cùng thì thầy dòng Gi-lộ-phê xin nhập-tịch làm dân thổ. . .

(Còn nữa)

Khảo về y-học cũ của ta

Cẩm-nang trích lục

Dược tính

(Tiếp theo)

Thạch lựu bì (石榴皮)

Tính chất khí vị

Thạch-lựu-bì là vỏ thừa lựu, vị toan khí ôn, tính sáp, không có chất độc.

Công dụng

Thạch-lựu-bì hòa tễ, nó thẳng tới vào túc quyết âm can kinh, túc thái âm tì kinh, và túc thiếu âm thận kinh, chủ trị bệnh lị bệnh tả, bệnh thanh lậu, bệnh xích bạch đới hạ, bệnh vưu tràng (bệnh sán).

Hạt thạch lựu chủ sinh tân chỉ khát nhưng nên ăn ít thôi, ăn nhiều phế khí thương tổn.

Tì bà diệp (枇杷葉)

Tính chất khí vị

Tì-bà-diệp là lá cây tì bà, bẩm thụ khí thanh bình của giời đất, bốn mùa không rụng, vị khổ, khí bình, không có chất độc.

Công dụng

Tì-bà-diệp hòa tễ nó thẳng tới vào thủ thái âm phế kinh, và túc dương minh vị kinh. chủ hạ khí giáng hỏa, kiêm trị bệnh ẩu uế, bệnh tiêu khát, bệnh khái, bệnh xuyễn, thần hiệu.

Lời dặn. — Tì bà diệp có lông, dùng phải cạo cho sạch, sót rồi thì nó bám vào phổi, sinh bệnh ho khó chữa.

Dùng tì-bà-diệp trị vị bệnh, thì phải tẩm nước gừng, trích vàng; trị phế bệnh, thì phải tẩm nước mật, trích vàng. Y pháp mới công hiệu.

Uc lí nhân (郁李仁)

Tính chất khí vị

Uc-lý-nhân cảm hóa hành mộc, và hành kim, vị khổ đới toan, tính nhuận.

Công dụng

Uc-lý-nhân hòa tễ nó thẳng tới vào túc thái âm tì kinh, thủ thái dương tiểu-tràng kinh, và thủ dương minh đại tràng kinh, chủ tuyên kết, thông quan (quan cách), tiêu thũng, phá huyết, lợi thủy, nhuận táo, là một dược phẩm [illegible] trị bí tiện rất linh nghiệm.

Trừ ra tân dịch kiệt mà táo kết, thì không nên dùng.

Khiếm thực (芡實)

Tính chất khí vị

Khiếm-thực cũng có gọi là kê đầu thực, nó cảm hóa hành thủy và hành thổ, vị cam, khí bình, không có chất độc.

Công dụng

Khiếm-thực hòa tễ nó thẳng vào túc thái âm tì kinh. và, túc thiếu âm thận kinh, chủ kiện tì tư thận, ích khí cố tinh, bệnh thấp tí (chân xưng, sống lưng và đầu gối đau mỏi) bệnh tiết tả, bệnh di (di tinh), bệnh trọc (xích bạch trọc) nó tư trị rất linh nghiệm.

Phụ lục. — Khiếm-thực hòa tễ với hoài-sơn phục-linh bạch-truật nhân-sâm liên-nhục ý-dĩ biển-đậu, thì chủ bổ tì.

Khiếm-thực tán mạt luyện với thang kim-anh viên, gọi là thủy lục đan, chủ bổ hạ nguyên, (thang kim-anh nghĩa là dùng kim anh sắc thang lấy nước làm hồ luyện thuốc).

Khiếm-thực hợp với phục-linh liên nhục (bình vị) tán mạt, luyện với nhục-đại-táo viên gọi là tư tinh hoàn, lòng không điên phục, tống hạ bằng nước muối, chủ trị tư lự, sắc dục quá độ, tổn thương tinh khí, thành bệnh niệu di tinh hoạt.

Kê-đầu-trúc.

Kê-đầu thực (khiếm-thực) ba lạng, sinh dừ, gạn lấy nước nấu cháo gạo tẻ sáng, chủ ích tinh khí cường ý chí và sáng tai lành mắt.

Phú bồn tử (覆盆子)

Tính chất khí vị

Phú-bồn-tử cảm hóa hành mộc, vị toan, khí ôn, không có chất độc.

Công dụng

Phú-bồn-tử hòa tễ nó thẳng tới vào túc thiếu âm thận kinh, chủ bổ hư, tục tuyệt (tục nối, tuyệt là đứt, đã đứt lại nối cũng là bổ hư), cường âm tráng dương, thiêm tinh, (thiêm là thêm), ích khí, hòa tạng phủ, duyệt cơ phu, kiêm trị bệnh tinh hoạt niệu di thần hiệu, (niệu là tiểu tiện).

(Uống thuốc có vị này, thì niệu bồn úp một chỗ, không cần đến nữa, cho nên mới gọi là phú-bồn).

Phụ lục. — Phú-bồn-tử hợp với xa-tiền-tử, ngũ-vị-tử, thỏ-ti-tử tật-lê-tử tán mạt luyện hồ viên, gọi là ngũ-tử-diễn tôn hoàn; chủ trị con giai tinh khí khuy phạp, nếu khuy phạp quá mà nhiều tuổi hiếm con, thì gia nhập ba-kích bổ-cốt-chỉ lộc-nhung bạch-giao sơn-thù nhục-thung-dung.

Dương hư âm nuy, làm phòng không cử động, hoặc tinh lãnh tinh bạc cũng vậy, nhất thiết dùng phương tễ trên này sắc thang bằng rượu, uống.

Bồ đào (葡萄)

Tính chất khí vị

Bồ-đào là quả nho, vị toan đới cam, sắc tía hoặc đen, hoặc trắng.

Công dụng

Bồ-đào cất rượu, để ngâm uống, chủ chục thủy khí, lợi tiểu tiện, có thể khiến cho người ta béo tốt mạnh khỏe.

Đàn bà thai dựng xung tâm điều phục rất hiệu.

(Rễ bồ-đào gọi là nam mộc thông, chủ lợi tiểu tiện).

Khảm lãm (橄欖)

Tính chất khí vị

Khảm-lãm tục gọi là (quả trám trắng), nó bẩm thụ dương khí của giời đất, vị toan đới cam, trước chua sau ngọt, khí ôn, không có chất độc.

Công dụng

Khảm lãm chủ sinh tân, chỉ khát, giải phiền, lợi yết hầu, (yết là cuống họng ăn, hầu là cuống họng thở), khai vị, tiêu tiểu thực, và trừ nhiệt, nhất thiết ngư độc, công dụng linh nghiệm lắm, nhưng ăn ít thì hay chứ ăn nhiều thì sinh khí nghịch đàm ủng.

Phụ lục. — Ngộ thực gan cá hoặc chứng cá độc, mà muộn đến chết cũng có, thì dùng khảm lãm tán vắt lấy nước uống, nếu không phải mùa dùng hột mài với nước uống, là tỉnh, hóc xương cá cũng vậy.

Tràng phong hạ huyết, thì dùng khảm-lãm đốt cháy ra than, nghiền mạt, hòa nước trần mễ uống, (trần mễ là gạo cũ sắc thang hòa thuốc uống).

Tai hoặc chân lở chảy nước, thì dùng hột khảm lãm đốt cháy ra than; nghiền mạt, điền với hương du phu trị. (hương du là dầu thơm).

(Còn nữa) Phùng-năng-Tĩnh

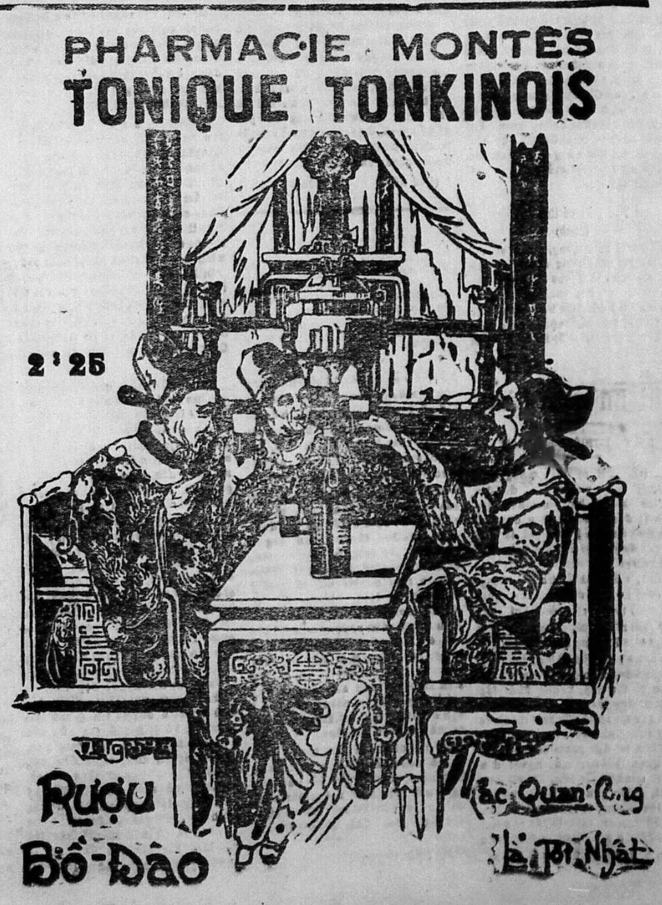

Bách-tử kim-đan
(百子金丹)

LIV

Thần nắng không giáng tai
(Án-tử)

Nước Tề bị đại-hạn (nghĩa là nắng to, chết cả lúa má). Vua Cảnh-nông nước Tề gọi các quan triều-thần mà bảo rằng:

— Trời không mưa đã lâu lắm, dân đều có nét mặt sợ đói kém. Ta có sai người bói thì thầy bói bảo rằng cái ma làm nắng ở trên núi cao hoặc ở sông lớn vậy ta muốn trích một ít tiền thuế để tế thần núi hành-sơn, phỏng có nên chăng?

Các quan triều thần đều nín lặng, không ai trả lời. Án-tử tiến lên mà tâu rằng:

— Không nên! Tế thần ấy không ích gì vậy. Ôi, núi linh-sơn vốn lấy đá làm thân, lấy cỏ cây làm tóc. Trời lâu không mưa thì tóc tất cháy mà thân tất nóng, thế thì thần núi kia há chẳng mong mưa ru! Vậy tế cũng không ích gì.

Vua Cảnh-nông nói:

— Nếu vậy thì ta tế thần hà-bá phỏng có nên chăng?

Án-tử nói:

— Không nên! Thần hà-bá lấy nước làm nước, lấy loài cá giải làm dân. Trời lâu không mưa thì suối không chảy, trăm sông đều khô, nước sắp mất, dân sắp diệt vậy, thế thì thần sông kia há chẳng mong mưa ru! Vậy tế cũng không ích gì.

Vua Cảnh-nông nói:

— Thế thì bây giờ biết làm thế nào?

Án-tử nói:

— Chúa công nên tỉnh ngộ, lánh nơi cung điện mà ra bộc-lộ thân-thể (nghĩa là chịu giãi nắng) để cùng thần Linh-sơn và thần hà-bá lo thì may ra có được mưa xuống chăng!

Bấy giờ vua Cảnh-nông nước Tề tránh ra ở ngoài đồng, chịu dãi nắng trong ba ngày thì quả-nhiên trời mưa to, dân lại cấy cấy được. Vua Cảnh-nông:

— Phải lắm thay, lời nói của Án-tử.

Xem thế thì biết tế-lễ cũng vô ích chỉ cốt ông vua biết sửa đổi là hơn. Trời giáng cái tai đại hạn, là cốt để răn bảo ông vua phải sửa đổi tính nết tự thì có phải là cúng-tế thần Linh-sơn và thần hà-bá mà tránh khỏi được đâu. Đời vua Thang thuở xưa có cái tai đại-hạn, vua Thang ra làm lễ cầu đảo, ở Tang-lâm, lấy sáu việc tự trách mình, rồi bỗng chốc trời mưa to ngay, vua Cảnh-công nước Tề chịu ra dãi nắng ở ngoài đồng trong ba ngày, rồi trời cũng xuống mưa. Thế thì trời xa hay trời buồn, mà cần biết rằng cái ma làm nắng ở trên núi cao hoặc ở sông lớn thì chẳng biết là phải hay trái vậy.

Việc trời có thường
(Lã-tử)

Việc trời có thường, chẳng vì vua Nghiêu mà còn, cũng chẳng vì vua Kiệt mà mất. Ông vua ứng trời lấy đạo trị thì tốt, ông vua ứng trời lấy đạo loạn thì dữ. Nếu biết chăm việc gốc (tức là việc cấy ruộng trồng dâu) mà tiện dùng lại tiết-kiệm thì trời cũng không thể làm cho nghèo được; cách sinh dưỡng đủ mà chớ để cho dân phải lỗi mất cái thời cấy cấy thì trời không thể làm cho ốm được; sửa đạo mà không hai lòng thì trời không thể kiếm cho có tai vạ được.

Đời vua Hoàng-đế có chim phượng-hoàng đến đậu
(Hàn-anh-tử)

Vua Hoàng-đế lên ngôi làm vua, vâng theo ý trời mà thi ân-huệ cho dân, lúc nào cũng giữ-gìn đạo-đức và làm điều nhân. Trong cõi được hòa-bình, thế mà vẫn chưa thấy chim phượng-hoàng đến đậu, đêm ngày chỉ mơ-tưởng không biết hình-dáng con chim phượng-hoàng thế nào, mới gọi quan thiên-lão vào mà hỏi rằng:

— Nhà ngươi có biết cái hình dáng chim phượng-hoàng thế nào hay không?

Quan thiên-lão tâu rằng:

— Ô, hình dáng chim phượng-hoàng: phía trước giống chim hồng, phía sau giống con lân, cổ rắn mà đuôi cá, vẻ rồng mà thân rùa, cằm yến mà mỏ gà. Đội đức cõng nhân, ôm trung cắp nghĩa, tiếng nhỏ như tiếng chuông, tiếng lớn như tiếng trống. Khi vươn cổ vỗ cánh thì rực-rỡ có vẻ ngũ-thái. Mỗi khi cử động, có ứng với tiết trời gió mưa. Ăn có chất, uống có nghi. Chỉ có chim phượng-hoàng là thông được thiên-chỉ, ứng được địa-linh, hòa được ngũ-âm, gồm được chín đức. Khi thiên-hạ có đạo, được một phần trong hình dáng chim phượng-hoàng thì chim phượng-hoàng bay qua; được hai phần trong hình-dáng chim phượng-hoàng thì chim phượng-hoàng lượn đến; được ba phần trong hình dáng chim phượng hoàng thì chim phượng-hoàng mới đậu; được bốn phần trong hình dáng chim phượng-hoàng thì chim phượng-hoàng mỗi năm hai kỳ xuân-thu tìm tới, được năm phần trong hình-dáng chim phượng-hoàng thì chim phượng-hoàng suốt đời ở với mình vậy.

Vua Hoàng-đế nói:

— Than ôi! Quả thật như lời nói ấy thì trẫm sao dám mong được.

Bấy giờ vua Hoàng-đế đội mũ vàng mặc áo vàng ăn chay và dốc lòng thành-kính ở trong cung. Bỗng thấy chim phượng-hoàng bay rợp mặt trời mà đến. Vua Hoàng-đế bước xuống thềm phía đông, ngảnh mặt về phía tây, sụp lạy hai lạy, rồi dập đầu xuống đất mà nói rằng:

— Hoàng-thiên đã giáng phúc cho thì không dám không vâng mệnh.

Chim phượng-hoàng mới xuống ở trong vườn phía đông, đậu ở trên cây ngô-đồng, ăn quả cây trúc, suốt đời không đi đâu nữa. Kinh Thi có câu rằng: « Phượng-hoàng vu phi uế-uế kỳ vũ, diệc tập viên chỉ » nghĩa là chim phượng-hoàng bay cao, vũ cánh rào rạt, cũng đến đậu vậy.

(*Còn nữa*) Nguyễn-đỗ-Mục.

KÝ TÊN KHÔNG RÕ

Bản-quán xin các ngài mua báo khi có việc gì viết thư đòi hỏi bản-quán, thì cho biết cái số in ở tờ giấy gói báo, hoặc là gửi cho bản-quán cái giấy quấn ấy, để cho người làm dễ tìm kiếm. Kẻo các ngài thường hay ký tên vắn tắt, hoặc thảo quá, không sao đọc được, thành ra nhiều khi bản-quán không biết ai mà trả lời.

Đoản-thiên tiểu-thuyết

Bạc phu trinh phụ
(*Tiếp theo*)

Một hôm Mạc-Tê tiếp được chỉ nhà vua mới bổ cho chức Quản-tư-hộ, Kim-Đại lấy làm mừng rỡ, trần thiết yến tiệc, tiễn con rể đi làm quan, bấy giờ bọn khất cái không dám lại quấy nhiễu nữa. Từ Lâm-an đến Vô-vi-quân là nơi làm quan, chỉ phải đi một chuyến đò dọc, Mạc-Tê sắp sửa hành lý đã xong, đưa phu nhân cùng mấy đứa đầy tớ xuống thuyền phó nhậm. Thuyền đi vài ngày đến bến Thái-thạch, bấy giờ giời đã chiều hôm, sai châu tử đỗ thuyền lại nghỉ. Đêm hôm ấy giăng sáng tựa ban ngày, gió vàng hây hẩy, mặt nước như gương, bến bờ vắng lặng quang cảnh bến sông rất là thanh thú, Mạc-Tê thức tỉnh canh khuya, ra đứng đầu thuyền ngoạn nguyệt, vẩn vơ nghĩ đến cái nhục là con rể lão đoàn đầu, mới sinh ra ác niệm, bụng bảo dạ rằng: « Trừ phi người vợ này chết đi, lấy người vợ khác, mới khỏi xấu hổ » Nghĩ ngay được một kế, gọi phu-nhân cùng ra đầu thuyền ngoạn nguyệt. Ngọc-Liên bấy giờ đương ngủ, nhưng thấy chồng gọi, cũng phải chiều lòng, ngồi dậy vấn khăn mặc áo chỉnh tề, ra đầu thuyền cùng phu quân ngoạn nguyệt, thuyền với lái đông tây lặng ngắt, một bóng giăng trong vắt lồng lộng, các thầy thủ đều ngủ cả đằng sau soang thuyền. Bến bờ vắng vẻ, chẳng có một ai. Ngọc-Liên đương đứng đầu thuyền ngửng trông bóng nguyệt. Mạc-Tê đứng bên cạnh nhân lúc bất ý đẩy nàng ngã lộn xuống sông. Liền gọi các thầy thủ dậy chèo thuyền đi nơi khác cho mau. Các thầy thủ nghe lệnh quan truyền, vội dậy chèo thuyền, suôi buồm thuận gió thuyền đi vùn vụt, ước chừng đã hơn mười dặm, mới sai cắm thuyền lại nghỉ Bấy giờ Mạc Tê mới bảo các thầy thủ cùng gia nhân rằng:

— Ban nẫy phu nhân ta ra đứng đầu thuyền ngoạn nguyệt, chẳng may vô ý ngã xuống sông, ta toan gọi các ngươi xuống cứu, nhưng vì nước sông chảy mạnh quá sợ rằng [illegible] người xuống cứu, lại bị chết lây, nên không hô hoán.

Mạc-Tê nói xong liền đem ba lạng bạc ra chia cho các thầy thủ. Các thầy thủ lĩnh lấy bạc đều hiểu ý, không nói năng gì. Mấy đứa nữ tỳ đều ngu xuẩn, tưởng rằng phu nhân ngã xuống sông thật, chỉ rơi nước mắt mà than khóc hoài.

Lại nói đến sau khi Mạc-Tê đã dời thuyền đi, thì có quan Hoài-tây Chuyển-vận sứ tên là Hứa-Đức-Hậu đi phó nhậm cũng vừa đi thuyền đến bến Thái-thạch. Đêm đã khuya rồi, sai cắm thuyền lại cho thầy thủ nghỉ. Nhân cảnh gió mát giăng thanh, Hứa Đức-Hậu cùng với phu nhân mở cửa sổ bên soang thuyền ra ngoạn nguyệt uống rượu làm vui. Chợt nghe thấy trên bờ sông có tiếng người khóc, lặng nghe ra tiếng con gái, vội sai đồng bộc gọi người ấy xuống thuyền hỏi han lai lịch ra sao. Đến lúc nghe người con gái kể lể lai lịch, quan Chuyển-vận sứ mới biết tên nàng là Ngọc-Liên chính là vợ quan Quản-tư-hộ.

Nguyên vì lúc Ngọc-Liên bị đẩy xuống sông, sóng đánh bạt đi, may vớ được cây gỗ trôi, mới khỏi chết đuối, số còn sinh sống, nên cây gỗ trôi đi một lúc, lại có sóng đánh dạt vào áp bờ, Ngọc-Liên lên bờ, áo quần ướt lướt thướt, chỉ thấy sông nước mênh mông, không trông thấy chiếc thuyền của chồng mình đâu cả. Bấy giờ mới hiểu rằng « phu quân nay đã làm nên vinh hiển, có ý ghét mình là con nhà ti tiện, cho nên dụng tâm làm cho vợ chết đuối để lấy người khác. Nay nhờ giời dẫu được sống sót, nhưng bơ vơ ở nơi đất khách quê người chẳng biết nương dựa vào đâu » Càng nghĩ càng khổ chỉ ngồi bến sông mà than khóc một mình.

Khi quan chuyển-vận sứ Hứa Đức-Hậu đòi xuống thuyền hỏi han duyên cớ, Ngọc-Liên kể hết sự tình lại khóc thảm thiết. Hai ông bà nhà quan chuyển-vận sứ đã có tuổi, trông thấy nàng hãy trạc tuổi con, nghe nói tình cảnh cũng động lòng thương, khuyên dỗ nàng rằng:

— Thôi con đừng khóc nữa, có bằng lòng làm con nuôi ta, ta sẽ gây dựng cho sau này cũng lấy được chồng danh giá, không phải vất vả.

Ngọc-Liên đương lo không nơi nương dựa, nghe thấy Hứa công nói như vậy, liền lau nước mắt cúi đầu lễ tạ xin vâng như nhời. Hứa phu-nhân liền sai tiểu-hoàn lấy bộ áo quần mới cho Ngọc-Liên thay bỏ áo ướt, Hứa công truyền cho các tỳ bộc phải gọi Ngọc-Liên là tiểu-thư, và dặn các thầy thủ không được tiết lộ việc nàng Ngọc-Liên đã nói.

Không bao lâu thuyền Hứa-công đã tới Hoài-tây, quan Quản tư-hộ Mạc-Tê đến làm quan đây, chính thuộc dưới quyền quan Chuyển-vận sứ Hứa Đức-Hậu.

Khi Mạc-Tê cùng với các quan liêu thuộc vào chào Hứa-công, Hứa-công trông thấy diện mạo Mạc-Tê có vẻ thông minh tuấn tú hơn cả các quan, nghĩ thầm rằng đáng tiếc cho một bậc nhân tài như thế kia, mà nỡ làm cái việc bạc hạnh như vậy.

Cách vài tháng nữa. Hứa Đức Hậu bảo các quan liêu thuộc rằng:

— [illegible] kiêm toàn, xuân xanh đã tới tuần cập kê, muốn kén một chàng rể văn hay chữ tốt cho ở gửi rể nhà tôi, nhờ các quan xem có ai khá, làm mối cho giúp.

(*Còn nữa*) Thạch-Bằng dịch thuật

SÁCH MỚI XUẤT BẢN

LA COMPOSITION FRANÇAISE

aux examens franco-annamites

của M. L. HOULLIER

Giáo-sư trường Bảo-hộ soạn riêng cho học-trò Việt-Nam

Bán tại nhà in bản-quán

Giá mỗi quyển. : : : 0$30
Tiền cước mỗi quyển : 0,12

Ai ở xa xin viết thư về cho
ông BÙI-XUÂN-THÀNH
61 — 63, Rue du Coton — Hanoi

NHỮNG LỜI RAO VẶT
(*Les Petites Annonces classées du T. B. T. V.*)
Mỗi dòng chữ 0$10 một lần

Nhà đất bán
(*Immeubles à vendre*)

Muốn bán một khu đất 200 thước vuông tây ở phố Bạch-mai giá rất rẻ. Hỏi M. Nguyễn-văn-To[illegible] 68 phố hàng Trống, Hanoi, sáng từ 7 giờ [illegible] giờ, chiều từ 2 giờ đến 6 giờ. 5.74[illegible]

Xe ô-tô
(*Automobiles*)

Bán giá vất đi 1000$ xe ô-tô hảo hạng « de Dion Bouton » 8 mã-lực, kiểu mới, chạy nhanh 80 km, một giờ, 7 lít xăng, 100 km. 4 chỗ ngồi, sơn mới, điện mới, rất nhiều đồ phụ. Hỏi tại: M. Francony, 45, đường Gia-long, Hanoi, về buổi trưa. 7.558

BÁN XE Ô-TÔ CŨ:

Xe ô-tô « Citroën » 10 mã-lực,	4 chỗ ngồi.	1.300 $
Xe ô-tô « Peugeot » 9 mã-lực,	4 chỗ ngồi.	1.150 $
Xe ô-tô « Peugeot » 14 mã-lực,	4 chỗ ngồi.	1.400 $
Xe ô-tô « Peugeot » 14 mã-lực,	7 chỗ ngồi.	1.400 $

Hỏi tại: Garage Ch. Boillot
7.572 1, Rue Paul Bert, Hanoi

Muốn bán xe ô-tô « Lorraine Diétrich 10+12 mã-lực. Kiểu 1925 — 7 chỗ ngồi đủ các đồ phụ -- Giá mặc-cả -- Hỏi tại nhà báo. 7.577

Bán một cái xe Peugeot, 5 mã-lực, 4 chỗ ngồi, rất tốt, đèn marchal, còi điện, đèn secours, 2 bánh secours, đồ phụ tùng rất nhiều, giá rẻ. Hỏi ngay M. Nhân, số 9, phố hàng Da, Hanoi. 7.580

MUỐN BÁN

Một cái xe ô-tô Bugatti de course, còn mới nguyên, chạy rất tốt, giá rẻ. Hỏi tại: số 20, Rue Blockaus Nord. 7588

BÁN [illegible] Peugeot » 11 mã lực giá 20 000f.

Xe kiểu du lịch « Chenard Walker » 4 chỗ ngồi giá 10.000f.

Hỏi tại 130, đường Quan-thánh, Hanoi. 75 91

Xe-đạp, xe mô-tô
(*Vélos, motos*)

VÌ KHÔNG MUỐN DÙNG NỮA

Xe đạp Peugeot mới dùng được ít lâu, muốn bán lại Hỏi tại: số 68, Rue Jules Ferry. 7.590

Lạc con
(Mục này đăng không lấy tiền)
(*Enfants égarés*)

AI BIẾT BÁO DÙM

Tôi có một người chồng tên là Vũ-văn-Chúc nguyên quán ở Phú-lộc, tổng Văn-thái, huyện Cẩm-giàng, tỉnh Hải-dương năm nay 46 tuổi, người đen, sói tráng, trên đỉnh đầu không có tóc, môi trên có sẹo, có tính điên, ngày hôm mồng hai tháng tám ta đi ra Hanoi, rồi không thấy về, tôi đã đi tìm mọi nơi không thấy. Vậy ông bà nào thấy hình giạng người như thế ở đâu, xin làm ơn giữ lại cho, hoặc giao đưa đến tận nhà tôi ở làng Hòa-mạc, tổng Trắc-bút, huyện Duy-tiên, tỉnh Hà-nam, sẽ xin chịu tiền lộ phí và hậu tạ.

Hoặc ông bà nào ở xa thấy người như thế cũng xin làm ơn gửi thư cho biết để tôi đến đón về xin cảm ơn vạn bội.

Phạm-thị-Ninh
Ở làng Hòa-mạc, tổng Trắc-bút,
7.574 huyện Duy-tiên, (Hanam)

[illegible] vật
(*Divers*)

CÁO-BẠCH

Hà đông, ngày 8-11 1928

Thưa cùng các ông, các bà thập phương, Bản tự Nguyễn thị Khải và làng chúng tôi, có nhiều ngôi mả lâu năm ở ruộng cạnh chùa Mỹ quang, xã Mỹ đức, tổng Vĩnh an, huyện Hoàn long, mà không thấy ai thăm viếng gì đến, nên bản-tự và dân chúng tôi đã xin phép quan bản tỉnh cho cất vào nội địa. Nay chúng tôi xin đăng báo trong ba tháng, nếu ông bà nào có mồ mả ở chỗ ấy, xin đến tại chùa Mỹ quang lấy thẻ mà cầm nhận; không có hết hạn là ba tháng bản-tự xin cất làm phúc vào nội-địa.

7 585 *Bản tự: Ng thị Khải*

[illegible] MUA BÁO

Xin nhắc lại để các ngài duyệt báo biết rằng: tiền mua báo thì phải trả trước. Vậy các liệt quí ông nào mua thì gửi tiền cho; hễ không có tiền gửi theo giấy mua thì bản-quán không trả lời. Mua báo thì tính từ rằm hoặc mồng một tháng tây trở đi cho gọn.

MỚI TÁI BẢN XONG

SÁCH

« Việt-Nam Sử-Lược »

(HISTOIRE DE VIỆT-NAM)
Soạn-giả: TRẦN-TRỌNG-KIM

QUYỂN THƯỢNG

(*Thượng cổ thời đại — Bắc-thuộc thời đại — Tự-chủ thời đại — Đến hết thời kỳ nhất thống nhà Lê*)

Có sửa đổi lại rất cẩn-thận — Có tranh những danh-nhân như cụ Nguyễn-Trãi và có tranh những đền đài và thành quách cũ. Có nhiều bản đồ.

Giá: **0$80**

Bán buôn và bán lẻ tại bản-quán

So 135

Nhi-nữ anh-hùng

ĐOÀN-TƯ-THIỆN dịch thuật

... Đến khi có việc bỗng phải ở trong thư phòng ra đi đến Hoài-an, khi đi khi về, chẳng qua chỉ biết được đôi chút phong thổ nhân tình ở nơi thị thành, gọi là mới biết qua được việc đời mà thôi. Khi đã gặp được mẹ cha và khi trở về đến nhà, thấy *Ô-khắc-trai* và *Đặng-cửu-công* bỏ ra giúp cho hàng nghìn hàng vạn, tưởng rằng ở đời ai cũng thế cả, hết rồi lại có, không lấy làm lo. Người đã không quen lo, lại gặp được bao nhiêu điều hả lòng thỏa chí, đã vậy lại được lão gia rộng phép cho đi giao du tứ tiếp, không khỏi tập nhiễm những thói xấu vào, lâu ngày thành quen, nên lúc ấy mới thành ra ngông cuồng như thế. Cái đó không lấy gì làm lạ, đại phàm con em các nhà quan trường, mỗi người đều phải đi qua bốn lần cửa, khi vỡ lòng đi học, là lần cửa thứ nhất, khi ra khỏi thư-phòng, là lần cửa thứ hai, khi đã thành gia thất, là lần cửa thứ ba, khi đã vào quan trường, là lần cửa thứ tư, đi qua một lần cửa là một lần biến, đã biến thì hóa, đã hóa thì không còn cứu được nữa, nếu người nào có thể giữ được [illegible] sau không biến, thì mới thành được nhân vật hay; nhưng người không biến thì có ít lắm, chỉ cốt là sau khi đã biến mà còn biết theo lời cha anh dạy bảo, thầy bạn khuyên dăn, và những lời châm-qui của vợ hiền ở nơi khuê phòng, thì may ra lại nhân sự biến ấy mà nên được người rất hay, tức như *An công-tử* đó. Lúc ấy *An công-tử* đang cao hứng về cuộc vui chơi, bỗng nghe những lời khuyên bảo như thế, cũng có ý không bằng lòng, nhưng đối với *Ngọc phượng* công tử lại có phần kính nể hơn *Kim phượng*, vì nghĩ đến cái công ơn đã cứu mình ra khỏi vòng nguy hiểm, ngày nay lại cùng mình kết mối lương duyên, vì yêu sinh kính, vì kính sinh sợ, phương chi lúc ấy nàng lại nói ra những lời nghiêm chính như thế, không biết nói ra thế nào, liền nói rằng:

Mợ nói dẫu có lẽ lắm, nhưng hiện nay tôi còn phải bận đi tạ khách mấy hôm nữa, và lại đã gần hết năm rồi, vậy xin để đến mùa xuân mới này, tôi xin theo như lời mợ mà cố công vào việc sách đèn, cũng còn kịp chán.

Ngọc phượng nói:

Lang-quân nói rất quá, thực đáng nên tức cười. Xưa kia có người lười học, có làm mấy câu tỏ chí rằng: *mùa xuân không phải là lúc đọc sách, mùa hạ ngày dài chính là lúc nên ngủ cho thích mắt, mùa thu thì cảnh vật buồn dầu, mùa đông thì tiết giời giá lạnh, thôi thì cất sách để đến sang năm mới rồi sẽ hay* thực không khác gì câu lang-quân vừa nói đó. Thưa lang-quân, người quân tử thấy việc gì nên làm là làm ngay, vậy cứ theo như ý riêng của chị em tôi, thì xin chờ cha mẹ về, các người hầu hạ nên cho ra bớt đi, các lừa ngựa cũng nên bán bớt chỉ để đủ dùng, còn lang-quân thì nên đi tạ khách nốt vài hôm cho xong, rồi về đem bao nhiêu những việc mà lang quân cho là việc phong nhã, như việc thưởng hoa thơm, uống rượu ngon, đối người đẹp này, và những thơ từ cười giăng cợt gió, cùng những việc không có ích gì cho tâm thân, xin bỏ đi hết cả, sau nữa đến như hai chị em tôi này, lang quân hãy những đi, đừng nghĩ đến vội, quyết chí gắng công về việc sách đèn, chỉ chép mãi sang năm đã đến kỳ thi hương, lại chép mãi nữa đã đến kỳ thi hội, nếu quả nhiên thi trúng cử nhân và đỗ luôn tiến sĩ, vào tòa hàn lâm, bấy giờ mới đáng gọi là người phong nhã. Lang-quân cứ xem như cha đó, đang lúc tinh thần còn cường kiện, tự nhiên cáo quan về nhà, chính là một lòng trông cậy có lang quân sẽ nối được nghiệp nhà, làm vẻ vang cho nhà cửa. Nếu lang-quân quả có được ngày như thế, thì cha già một là thỏa được lòng mong đợi, hai là hả được cái khí bất bình, mà lang quân sẽ thành được một người con hiếu, quả được thế ra thì chỉ trong mười năm giời, quan trong có thể nghênh ngang nơi đài các, quan ngoài có thể trấn giữ chốn phong cương, cái phú quí vinh hoa sẽ được hưởng mãi, không bao giờ cùng. Nếu như sau mười năm nữa, lang quân đã ba mươi tuổi đầu, mà vẫn nguyên là một anh học trò một trắng, bấy giờ thưởng hoa thơm, uống rượu ngon, đối người đẹp cảnh đủ vui thú nhưng lòng riêng tự lấy hổ thẹn, hối hận lắm phần, không sao kịp nữa. Thưa lang-quân, những lời tôi nói đây, không phải chỉ vì bữa rượu hôm nay mà nói, nguyên từ lúc tôi xem thấy những thơ từ của lang-quân mới làm ra để ở trên án, trong lòng tôi đã lấy làm không phục lắm rồi, sau có thấy lang quân cử động phóng đãng, ăn nói ngông cuồng, chị em tôi đều lấy làm lo, nên đánh bạo ngỏ một đôi lời, chắc rằng lang-quân sẽ không lấy làm phiền mà vui lòng nghe cho thì phải.

An công-tử nghe nói đến biết là phải, nhưng không chịu ngay. Liền lấy cái quyền chồng làm bộ sừng sộ mà hỏi rằng:

À, mợ dạy tôi à? Tôi không nghe đấy, mợ sẽ làm gì tôi nào?

Ngọc phượng cười mà nói rằng:

Các bậc thánh hiền ngày xưa, đức hạnh hoàn toàn mà cũng còn nghe lời vợ hiền khuyên bảo, phương chi như lang quân, tôi đây dẫu không hiền, nhưng nhờ gia giáo cũng biết được đôi điều, vì lòng yêu mến lang-quân là người tôi đã gửi cái thân vào suốt đời, muốn cho được nên người mà mình có thể nhờ cậy được vững vàng, nên thế mới là thiệt hơn khôn dại, phải đem ra mà bày tỏ cùng nhau, chứ đâu dám lên mặt thầy, mà lang-quân phải nói nặng lời như thế. Tôi nói ra đó, lang quân nghe chẳng nghe tùy ý, chỉ có một điều là nếu lang quân đem lòng khinh bỉ mà không nghe lời, thì chị em tôi xin ở riêng ra một phòng, ban ngày thì hầu hạ mẹ cha, ban đêm thì cùng nhau khâu vá, mặc cho lang-quân ở một mình mà tự do ngâm thơ uống rượu, cười gió cợt giăng, chị em tôi không dám hỏn mảng đến gần nữa, vì sợ mang tiếng là làm mê hoặc lang quân, mẹ cha trách mắng, người ta chê cười.

An công-tử nghe nói ra ý cảm tức lắm, toan mở miệng nói gì, nhưng *Kim phượng* ngồi bên lại nói luôn rằng:

Thưa lang-quân, những lời chị tôi nói đó, thực là phơi gan mở ruột, tỏ tấm lòng yêu mến lang quân, xin lang-quân nên tĩnh khí bình tâm mà xét nhận cho

An công tử liền quay đầu lại hỏi:

Còn mợ nữa nói gì thì nói nốt đi;

Kim phượng nói:

Tôi không phải nói gì nữa, vì những lời của chị tôi vừa nói đó, tức cũng như là tôi nói ra.

An công-tử nghe nói lại càng cảm tức lắm, đã toan phát cáu lên, nhưng lại nghĩ ngay được rằng: nếu ta sinh chuyện thế nào, thì hai nàng tất phải đem trình cha mẹ ta biết, nếu vậy thì cha mẹ sẽ quở mắng mình, lại càng thêm lòng kính trọng hai nàng, vì hai nàng nói đó, đều những phải là phải cả, mà tựu ra thì cũng vì lòng yêu mình, muốn cho mình hay, nên mới nói ra như thế, vậy ta không nên sinh lòng giận dữ, làm cho hai nàng phải ủ lòng. Nghĩ vậy, rồi đổi ngay vẻ mặt lại, vừa cười vừa nói rằng:

(Còn nữa)

ĐỒNG-HỒ

ĐEO TAY
BỌC VÀNG
Máy mỏ-neo,
15 chân-kính
Mặt và kim
có chất dạ-quang
BẢO-HÀNH 20 NĂM
Giá . . . . . . 11 $ 50
BÁN TẠI HIỆU :
A. PERROUD (Nhà xanh)
39, Phố Paul Bert, — HANOI
8011

Thuốc PEPTO KOLA ROBIN

(Peptone, Glycérophosphate et Kola)

Nếu các ngài muốn gìn-giữ sức-khỏe của các ngài về đường thể thao, thì thỉnh-thoảng nên dùng một chai rượu bổ này rồi các ngài sẽ thấy gân-cốt nở-nang, bắp thịt cứng cáp và lại chánh khỏi được chứng bệnh đau trái tim sinh ra bởi sự mệt nhọc trong khi luyện tập.

Thật là một thứ thuốc rất cần kíp cho những người chuộng thể-thao vậy.

Có gửi bán tại các hàng thuốc

XIN NHẬN KỸ LẤY HIỆU :

LABORATOIRES MAURICE ROBIN
13, Rue de Poissy, Paris
VÀ ĐỪNG MUA THUỐC NÀO KHÁC CẢ.

Dépuratif Ribal

Thuốc tẩy huyết và tiêu độc

Thuốc này rất hiệu, rất có tiếng nên thành ra một thứ thuốc rất quý. Dùng trị bệnh ngoài da rất hiệu.

Giá tiền : 1$30

Pommade Ribal

Làm cho đỡ đau, trừ trùng độc, làm cho lên da, dùng để trị các bệnh lở, và các bệnh ngoài da. Thuốc ấy dùng phụ vào với thuốc Dépuratif Ribal.

Giá tiền : 0$80
BÁN TẠI HIỆU BÀO-CHẾ
L. BLANC
31, phố Paul-Bert, Hanoi

TRẦN - QUANG - MINH

Chuyên môn giồng răng
199, Hàng Bông-lờ, Hanoi

MẤY NHỜI KÍNH-CÁO

Thưa các quý-khách,

Bản-hiệu xưa nay chỉ chuyên về một nghề giồng răng. Giồng đủ các thứ răng, TRẮNG, ĐEN, VÀNG, BẠC, nhổ răng, chữa sâu răng, vá răng, răng đen đánh trắng, răng vẩu, răng khểnh, răng lệch lạc chữa lại cho đều, nhất là các cụ già gẫy hết cả hàm, làm toàn hai hàm răng khác, đã sinh đẹp hơn răng cũ, mà ăn uống nhai nói cũng như răng thật không bận-bịu gì cả.

Vậy xin mời các quí-khách quá bộ lại bản-hiệu, hoặc làm, hoặc hỏi-han điều gì, bản hiệu xin hoan-nghênh trân-trọng, cắt nghĩa minh-bạch, cam-đoan làm bền được như ý, và giá tính lại rẻ hơn tất cả các nơi khác.

Các quý-khách ở tỉnh khác cần mời đến quý tỉnh làm, hoặc hỏi điều gì, xin viết thư về. Bản hiệu sẽ có người đến tận nơi làm, mà giá nhất ngay.

Kính cáo
Trần-Quang-Minh
OUVRIER-DENTAIRE
199, Rue du Coton, Hanoi

Mới sang !!! Mới sang !!!

Đủ các thứ giường Hong-kong bằng sắt và bằng đồng cột tròn và cột vuông; kiểu rất đẹp và rất bền.

Xin mời các quý khách lại xem kẻo nhầm mấy các thứ hàng tương tự bán ở các hiệu khác.

Có catalogue biếu không.
HIỆU TRỊNH XUÂN NGHĨA
7 Rue du Chanvre Hanoi

HÀNG SẴN — GIÁ RẺ

Hiệu tôi có bán đủ các thứ bao gai, bao cói (Cói có mới cũ), và các thứ giấy gai tây, giấy dây ta, để khâu bao cùng là các thứ cuốc, xẻng, búa, đũa, barre à mine, ciment, và đủ các thứ sắt dùng về việc làm nhà-cửa cầu-cống.

Xin quí-khách chiếu-cố.

DỨC-LONG-HIỆU
90, Phố Mã-mây, Hanoi

Xiêng chuyên-môn Annam, có bằng cấp

ĐÃ ĐƯỢC TIN CẬY VỀ NHIỀU VIỆC
Sáng-chế — Chế-tạo — Chữa-xửa các máy móc
MỚI MỞ THÊM MỘT XIÊNG nhận chữa-sửa các thứ máy móc thường dùng

Máy đạp-điện
» tính-toán
» chụp ảnh
» cinéma
» đánh-chữ
» khâu
» hát
» quạt
Súng bắn chim
Máy-móc về nghề làm ruộng
Máy điện giếng
» làm nước đá
» tự-động của kiến
Máy-móc nhà in
Bát-âm tây
Tủ sắt
Các thứ đèn
Đồng-hồ tính km. xe auto
» Carillon Westminster
Các thứ cân tây, văn vân.

Các công việc Sáng-chế, Chế-tạo hoặc Chữa-xửa đều làm cẩn thận, tinh-vi, khi xong lại có giấy bảo-hành.

DZU-KY (spécialiste Diplômé)
Bureau — Atelier 24, rue Julien Blanc (Phố sau nhà thờ lớn, Hanoi)

Xin chú-ý đến hiệu chè Chính-Thái, Song-Hi chính hiệu

CÁC NƠI PHÁT HÀNH
(HIỆU CHÈ VINH MẬU)
Số nhà 144, phố Khách, Nam-định.
Số nhà 25, phố Hàng Ngang, Hanoi.
Số nhà 21, phố Đông-kiều, Hải-dương.
Ở các tỉnh Nam-kỳ và Bắc-kỳ đều có nơi phát-hành.

Năm 1926, đã trình Thương-bộ nước Pháp vào sổ, và dùng kim-bài thương tiêu làm tin hiệu, người khác không được giả mạo. Gần đây cũng có nhiều quân vô-sỉ, chế ra hàng chè giả, mạo dùng danh-hiệu của bản-hiệu để trục lợi và mưu lợi. Vì thế bản-hiệu mới đổi dùng cái giấy hiệu dán ở miệng hộp chè, cách thức rất là tinh-tế, để phân biệt với hàng chè giả mạo, xin các quí-khách để ý đến cho.

注意正號正泰雙喜名茶

總發行處
榮茂茶號
南定華人街
一百四十四號
河內行昂街
二十五號
海陽東橋街
二十一號
越南北圻各省
均有代售

西曆一千九百二十六年
稟准大法商部註冊用金
牌商標爲記別人不得冒
數近有奸徒製造僞茶希
圖影射茲本號特改用精
細新式封口紙以杜假冒
愛顧諸君幸祈留意

A paru 2e édition

LEÇONS D'HISTOIRE D'ANNAM
OUVRAGE ADOPTÉ
par
DƯƠNG QUẢNG-HÀM
98, Rue du Coton, Hanoi
7594

Bằng Cao-đẳng tiểu-học. — Những bằng cao-đẳng tiểu-học Pháp-việt của học sinh trường Bảo-hộ đã đỗ kỳ thi tháng Juin vừa rồi hiện đã gửi đến trường Bảo-hộ vậy ai được bằng ấy nên mau mau lại mà lĩnh.

7.597.

Trục xuất cảnh ngoại. — Người Khách Tsin-quan Wo tức Tsin Lue, không có chỗ ở nhất định ở Đông-dương, nay bị trục ra ngoài thuộc địa.

Súng lục không có giấy phép — Sở mật thám đã tịch một khẩu súng lục của hai người Tây không có giấy phép.

Ăn cắp đồ xe. — Trần-văn-Thịnh 16 tuổi, *chauffeur* nhà ở 59 dốc hàng Gà bị tình nghi là ăn trộm các đồ xe ô-tô của một hãng ô-tô cho thuê đã phải bắt giam để xét.

Chung nhà mà ăn cắp của nhau. — Ngay đầu tháng này một người cai khố đỏ tên là Trần-văn-Gửi nhà ở đường Sơn-tây, gần Kim-mã đưa vợ đi đẻ, có gửi nhà một người ở chung với mình tên là Bùi-văn-Can quán làng Hiền-môn, huyện Vụ-bản tỉnh Nam-định. Khi về thì thấy tên Can dọn đồ đi mất và lấy cả quần áo đồ dùng của mình đáng giá 14$50 Nay sở mật-thám đã bắt được tên Can ở Đáp-cầu và đã bắt được cả đồ ăn cắp ấy.

Vứt xác ra đường. — Sáng hôm qua hồi 8 giờ 30 người ta thấy một cái xác con gái chừng 2 năm vứt ở phố Wéé, khám mình mẩy không có dấu vết gì nên sở cảnh sát đã cho đưa vào nhà xác.

Đầy tớ không tin được. — Tên Nguyễn-Quế 20 tuổi làm bếp ở nhà số 48 đường Blockaus Nord, cậy hôm ăn cắp 600 đồng bạc giấy của chủ là Lâm-văn-Rôi thư ký phủ Toàn-quyền thì nay đã phải bắt để xét hỏi.

VIỆC BẮC-KỲ

HAIPHONG

Cuộc thi trẻ con. — Hồi 4 giờ chiều ngày hôm 11 Novembre, tại nhà Nhạc-hội có mở cuộc thi các trẻ con Tây và tại vườn hoa Amiral Pottier có mở cuộc thi các trẻ con Nam.

Các trẻ con Nam được giải như sau này:

Những trẻ từ 15 tháng giở xuống

Nhất: Vi-văn-Tao, nhì: Ng-v-Hiển, ba: Trần-thị-Ngọc, tư: Tri-văn-Thọ, năm: Đinh-thị-Hòa, sáu: Đỗ-gia-Học, bảy: Trần-thị-Sam.

Những trẻ từ 15 tháng giở lên

Nhất: Bạch-thới-Hai, nhì: Ng-văn-Hiểu, ba: Đinh-thị Hè, tư: Vũ-thị-Quý, năm: Lê-thị-Tuyện, sáu: Đặng-đức-Nhân, bảy: Lương-đức-Pho.

Các trẻ được giải thì được lĩnh các thứ bánh, kẹo, đồ chơi và tiền bạc nữa.

Đâm nhau cũng chỉ bởi cô đầu. — Hôm vừa rồi ở Hạ-lý có xảy ra một trận linh đánh nhau với dân đội. Một người lính thủy bị một nhát dao đâm phải, bị trọng thương, đã đưa vào nhà thương điều trị.

Vì ả đào mà xảy ra cảnh án mạng. — Hôm vừa rồi, một bọn lính trong trại với một bọn lính thủy, chẳng biết cùng nhau bất bình nỗi gì tại nhà một ả-đào xóm Hạ-lý, mà thành ra đôi bên sinh sự đánh nhau một trận rất kịch-liệt. Một người lính, người xứ Martinique cầm dao đâm một người lính thủy bị trọng thương ở đùi, đã lập tức đưa vào nhà thương cứu chữa.

BACNINH

Suýt vỡ đầu. — Hồi một giờ đêm chủ-nhật 11 novembre 1 người phu đồ thùng tên là Quách-đăng-Nghi 25 tuổi người làng Tam-Tảo huyện Yên-phong gọi cửa hiệu Nam-kỳ, không biết vì có gì mà tên đầy tớ hiệu ấy vừa mới mở cửa ra thì cầm ngay cái toang cửa bằng gỗ đánh vào đầu tên Nghi toạc mất miếng da, bấy giờ tên Nghi chạy ngay vào trình sở Cẩm Sáng hôm thứ hai tên phu phải vào nhà thương.

QUANG-YEN

Khách giết nhau. — Một người Khách tên là A Khiêm ở Ké-bao cầm dao đâm một người Khách tên là Ung-Sap-Ya ở Cẩm-phả, chưa biết sống chết thế nào. Đứa hung thủ đã bị bắt tống giam để xét.

TRẢ TIỀN BẰNG CON-NIÊM

(Payements en timbres-postes)

Nhiều ông gửi tiền trả bản-quán bằng con-niêm, sự ấy thiệt cho bản-quán lắm. Vậy có lời trình các ngài trừ ra những tiền đòi chỗ ở, còn thì bản-quán không nhận tiền gì trả bằng con-niêm cả.

Việc Nam-kỳ

SAIGON

Chém luôn ba mạng. — *Có một người đàn bà bị chém gần lìa rụng cái đầu.*

Tại tỉnh Cần-thơ năm nay, chẳng hiểu tại sao mà thường xảy ra nhiều vụ nhân mạng rất nên ghê gớm quá. Mới cách tháng trước đây, tại làng [illegible] (Ô-môn) xảy ra một án vì tình mà tên Tình giết vợ, [illegible] vợ hiện còn nằm nhà thương Cần-thơ) rồi đâm trở lại bụng mình chết luôn theo vợ nó.

Nay tại làng Thới-thạnh (Ô-môn) lại xảy ra một vụ án mạng rất lớn nữa, tưởng ai nghe đến cũng đều dùng mình rởn óc cả.

Phạm nhân là Trương-văn-Ngà, 45 tuổi, mặt mày có hung ác, đã có bảy tiền án rồi, trong bảy cái án đó thì ăn trộm, ăn cướp, đâm chém, và chém người.

Theo tờ vi bằng của Hương-quản làng Thới-thạnh thì tên Ngà bị buộc vào tội cố sát, chém luôn 3 người, trong 3 người bị chém đây, có một người bị chém chết liền tại trận, đầu gần lìa rụng ra, còn 2 người nữa thì bị bịnh nặng.

Duyên cớ như vầy:

Nguyên ngày thứ năm 25 octobre 1928, Ng-thị-Xuyến, Trần-thị-Hộ và tên Dật ở làng Định-môn (Vàm-nhon) đi ra làng Thới-thạnh dự lễ cúng cơm tại nhà tên hai Vọng. Khi ra về ngang nhà tên Ngà, thì thình lình tên Ngà ở trong nhà cầm phảng chạy ra chém vào sau cổ Thị-Xuyến một phảng rất sâu, máu trào cuồn cuộn. Thị-Xuyến ngã xuống đất, tên Ngà lại chém thêm nhiều vết rất nặng nơi cánh tay lòi xương; lóp dưới chân mặt chơn trái đều bị vật bết. Tên Ngà cầm luôn dao 2 lưỡi đâm sau lưng Thị-Xuyến 2 vết nữa.

(Tên Ngà hộ có sắp đặt trước, nên nó mài cái phảng sáng giới, lại còn cặp thêm một con dao hai lưỡi nữa.

Thị-Xuyến chết rồi mà lòng dạ của tên Ngà rất hiểm độc ác quá, nó muốn cắt đầu của Thị Xuyến cho rụng rời ra, nên nó cầm phảng chém thêm vào cần cổ của Thị-Xuyến một phảng nữa, cuống họng đứt lìa còn cái đầu thì còn dính có cái da và chút xương sau ót mà thôi. Lúc quan thầy thuốc Ô-môn đến xét vết tích thì có một ký giả và cả ngàn con người đến xem, làm cho giờ ấy tại chợ Ômôn thiên hạ đông nức tưởng như có cái lễ lớn chi vậy.

Nhắc lại khi tên Ngà chém thị Xuyến đó thì thị-Hộ và tên Dật áp vào quyết bắt tên Ngà (bởi hai người cũng đi về chung một lượt với thị-Xuyến) song đều bị tên Ngà chém vô mặt và vô hông nặng quá.

Tri hô lên, thiên hạ vây tên Ngà mà bắt, nhưng tên Ngà trong tay còn cầm cây phảng quơ lia, nó nói ai vô bắt, nó chém chết hết! Sau lại người ta kiếm thế chém vào hàn chưn Ngà mé-vít, Ngà té quị, mới áp lại bắt được nó đó.

Kế Hương quản tới lập vi bằng, rồi liền điệu nội vụ đến quan chủ quận Ô-môn cho ngài lấy án kết.

Thị-Hộ và tên Dật thì đem qua nhà thương Ô-môn cho quan thầy lo phương cứu cấp. Nghe đâu có một người bị trọng thương, tính mạnh chưa tưởng sống chết.

Còn duyên cớ tại đâu mà sinh ra chuyện án mạng này đây thì chưa rõ chắc được, bởi kẻ khai vầy người nói khác, phân phân bất nhất, nên chưa định được lẽ nào (về khoản này [illegible]).

Giữa mặt quan chủ quận Ô-môn tên Ngà khai rằng nó đã bị 7 lần tiền rồi, nay nó ăn năn cải ác tùng thiện để lo lập nghiệp, song bị tên Ưởng ép uổng nó, bảo nó chém cho được tên Hộ (chồng của thị-Xuyến thì Ưởng cho nó một trăm đồng bạc 100p.) Bởi tên Hộ với tên Ưởng đồng có trai gái với Thị-Kea, nay Ưởng ganh mới muốn chém cho được tên Hộ, tên Ngà lại nói rằng bởi nó ham tiền làm bậy, phần nó đón tên Hộ hoài mà không gặp nên buộc lòng nó phải chém vợ của tên Hộ là thị Xuyến. Tên Ngà thì khai vậy, có kẻ lại nói rằng tại vợ chồng thị Xuyến đào mả quách mả ông bà của nhiều người đã chôn trong đất ra lắm, mà có ai nói động thì vợ chồng Thị-Xuyến lại chửi người ta nữa, vì vậy nên người đều giận, họ mới xui tên Ngà làm bậy [illegible] là thật, mà không chừng còn có duyên cớ nào nữa chăng sau rồi sẽ rõ.

Khi ông chủ quận Ô-môn làm án kết rồi, đoạn ngài làm phúc bẩm giải xuống cho quan Biện-lý Cần-thơ đãi lịnh.

Quan Biện-lý phú cho quan Lương y khám xét vết tích, rồi cho phép tên Hộ, chồng của Thị-Xuyến, được phép đem thây vợ về nhà lo việc tống an hài cốt.

Còn tên Ngà thì bị tống giam, chờ án kết lại rồi sẽ đem ra công đường định án.

C. L.

Cờ bạc rồi đến giết nhau. — Sớm mai thứ hai vào lối 11 giờ ở mé sông ngang nhà hàng Rotonde có xảy ra một cái án mạng, hai người ẩu ỉ vì cờ bạc cãi cọ nhau mới đến chém lộn nhau.

Nguyên một người thiếu người kia tiền lúc đánh bạc mà người ấy lại không chịu trả nên cãi cọ nhau rồi áp đến thoi xô tưng bừng. Ban đầu còn thoi đạp sau mới lại lấy dao chém nhau, tên bị chém là Lợi ngã xuống, tên kia lại đâm tuốt 1 lát ngọn dao vô [illegible], máu trào ra cuồn cuộn ngã xuống [illegible] liền. Thủ phạm tên là Nguyễn-văn-Di thừa lúc lộn xộn chạy mất nhưng bị linh thấy đó dưới hầm tàu Louis Blanchet dắt về bót nhứt.

Cò bót hay đến làm án kết mới rõ là hai tên thầy thợ dưới chiếc (Louis Blanchet) đang đậu tại bến, tìm kiếm tên kia mãi, đến một giờ sau mới gặp nó ở dưới tàu bắt thì nó thú thật. Thây người thác nằm ngang đường rầy xe lửa trên vũng máu lớn thiên hạ áp đến coi rất đông. Cờ bạc có bạc!!

Làm thế nào mà chữa được

Mỗi người ở chốn thôn quê ngộ khi gặp có tật bệnh gì, thì chẳng ai là chẳng thường có tự vấn rằng: (Làm thế nào mà chữa được tật bệnh này) Vì chưng xa nơi tỉnh thành, ít ấy chẳng có thuốc thì không thành thử người ốm chẳng có phương pháp thuốc thang gì mà chữa chạy cả. Bởi vậy phàm các người ở chốn thôn quê, ai nấy đều cần phải tăng tay có một quyển sách nói tả các thứ thuốc cần dùng ở chốn thôn quê và nói điều chỉ bảo cho biết các thứ dùng các thứ thuốc ấy. Hằng ngày hiệu bào chế Chassagne ở Hanoi vẫn tiếp được vô số thư từ ở các nơi gửi về hỏi về việc ấy, nên lâu nay hiệu bào chế ấy vẫn có sức kiếm cách làm cho ai nấy được như ý. Nhưng ngặt vì thư gửi về hỏi càng ngày càng nhiều không thể phúc đáp riêng từng người được, bởi vậy hiệu bào-chế ấy có soạn riêng ra một cuốn sách dày [illegible] trang, vừa bằng chữ Pháp, vừa bằng chữ Quốc ngữ, nói kỹ càng đủ cả mọi điều khẩn [illegible] rất thường dùng.

Bài khảo có những chương sau này :

1. NHỮNG LÚC KHẨN CẤP, nghĩa là những bệnh cần phải chữa chạy ngay lập tức nếu không thì thành ra nguy hiểm to; đại để như : Ngất, chảy máu, bỏng, gẫy xương, say nắng, thắt cổ, phải gió, người đi văn văn...
2. LỜI KHUYÊN CÁC BÀ MẸ. Nói về cách tuyệt hảo nuôi con trẻ, mọi sự để phòng để tránh các tật bệnh cho con trẻ và các cách chữa trị các tật bệnh ấy.
3. MỌI ĐIỀU KHUYÊN BẢO VỀ VIỆC THÚ Y. Sản nghiệp người nhà quê là chỉ trông vào [illegible], vậy trong cuốn sách ấy chúng tôi dành để một chương dài nói về sự sinh [illegible] rất mà trong nhà, cách giữ gìn cho các giống vật ấy khỏe mạnh luôn và cách [illegible] loài vật trong nhà khi có tật bệnh.
4. CÁCH GIỮ NƯỚC UỐNG CHO TRONG SẠCH. Biết bao tật bệnh sinh ra là chỉ tại nước uống đục bẩn, chứa chan những vi-trùng; vậy cần phải làm thế nào cho nước được [illegible] mới được; trong chương này chỉ bảo mọi cách thực hành về không tốn tiền để giữ nước uống được trong sạch.
5. NHỮNG BỆNH XOÀNG KHÔNG NÊN KHINH THƯỜNG. Như bệnh thấp, bệnh đau bụng, [illegible], đau gân, bệnh ran. Mỗi bệnh ấy lại phân có nói rõ một cách giản dị mà [illegible] thực hành dễ dùng hiệu lắm.
6. BỆNH ĐAU DẠ DÀY. Nhiều người Nam mắc phải cái chứng đau dạ dầy. Cứ xem trong chương này thì sẽ thấy cách chữa thuốc [illegible].
7. CÁC BỆNH TẬT CỦA ĐÀN BÀ. Đàn bà thường có tật bệnh luôn, rất đau đớn; nếu giữ chữa cho hợp cách thì đỡ ngay.
8. CÁC BỆNH PHONG TÌNH. Rất nhiều và rất nguy hiểm cho người bệnh và cho cả con cháu nữa.
9. CÁC CHẤT ĐỘC. Một chương dài nói về cách chữa các chứng ngộ độc và làm giải độc văn văn..... Lại có nói đủ cả các phương thuốc lấy cùng các lời chỉ bảo rất kỹ càng về những vấn đề rất có ích cho các người ở xa nơi thành thị nữa. Cuốn sách này, ai hỏi xin cũng tặng không, không lấy tiền. Vậy ai muốn xin cuốn sách ấy thì nên viết thư về cho

HIỆU BÀO CHẾ CHASSAGNE 59, Phố Paul Bert Hanoi

Trong thư phải [illegible] 5 xu cước để gửi. [illegible]

Thuốc thoa Cadum

để trị

các bịnh ngoài da

Thuốc thoa Cadum dùng để thoa xức cho hết nghứa và khi da phỏng sưng ứng đỏ rần lên. Nhờ thuốc ấy, mà cả vạng con người đặng yên giấc, ngủ ngon, khỏi đau nhứt bị các chứng bịnh ngoài da, nào là sai-sượng, nổi mụt, nổi nhọt, nổi phong, trầy-trụa, có lát, tróc da tróc vảy, vân, vân.

Các ông các bà nhớ đặng ngày nào thì mua ngày nấy cho có một hộp thuốc đó, hỏi tiệm bán thuốc quen của các ông các bà.

THUỐC SIROP NOFAL

Thuốc SIROP NOFAL làm toàn bằng chất thuốc rất tốt, lựa chọn rất kỹ-càng, nên có đủ các tính chữa bệnh rất thần-hiệu và dùng vào hạng thuốc tốt thứ nhất để trị các bệnh như là :

HO
HO GIÓ
GHÍP (Cảm thiên-thời)
HEN

và tóm lại là hết thầy các chứng bệnh về khí-quản.

ĐIỀU-ĐỘ UỐNG : *Cứ trong hai mươi bốn giờ, dùng từ năm đến sáu thìa xúp, ngoài những bữa ăn.*

Thuốc SIROP NOFAL để cho những

Bán tại hiệu Bào-chế :

CHASSAGNE
Ông LAFON và LACAZE
Bào-chế đệ nhất hạng, kế nghiệp
59, phố Paul Bert, Hanoi
GIÂY NÓI SỐ 96

Bệnh đến sồng sộc

Bệnh đi nhanh lắm, nếu ta chễ nải, không chịu coi sóc đến thân thể thì khác nào như ta đi đón bệnh về. Thực vậy bệnh lớn là tích những bệnh nhỏ, những chứng khó chịu tầm thường. Nếu lúc ấy dùng ngay thứ thuốc ai nấy đã biết tiếng như thuốc Pilules Pink, thì tránh khỏi được các bệnh nặng.

Làm sao cho máu thay đổi luôn và bao giờ cũng sung túc, bổ cho tinh thần, làm cho tiêu-hóa được đều hòa, bổ cho toàn thể, đó là các đặc tính của thuốc Pilules Pink, ai đã dùng qua cũng phải phục.

Cô Charlotte Blanchard ở Marmande có viết thư rằng : « Tôi viết thơ này để thưa với ngài biết rằng tôi dùng Pilules Pink thực là được công-hiệu. Đã lâu nay tôi nhức đầu và đau dạ dầy và càng ngày, càng yếu đi đến nỗi không làm gì được nữa. Tôi chỉ uống Pilules Pink mà các chứng bệnh tiêu [illegible] như thường. »

Pilules Pink là thuốc thần hiệu để chữa bệnh suy huyết, xanh xao, suy não (háo người) thiếu lực, đau dạ dầy, nhức đầu, kinh nguyệt thất thường, các bệnh của trẻ con đang nhớn, đàn bà đứng tuổi và hết kinh.

• Bán ở khắp các hiệu thuốc.

Nhà Bán-đồ « TÂM-TÂM » Hà-nội, ở phố hàng Trống. Chủ-nhật, thứ năm nào cũng có bán từ tám giờ sáng.

Agents d'Annonces en Europe
L. MAYENCE & Cie
DAVIGNON, BOURDET & Cie, Succrs
9, Rue Tronchet, PARIS
19, 21, 23, Ludgate Hill, LONDRES

Hiệu bào-chế J. BLANC

L. BLANC kê-nghiệp

Lập từ năm 1886, ta thường gọi là hiệu thuốc Lập-lãng ở phố Tràng-tiền (Rue Paul-Bert) số 31, Hanoi-Tonkin

Giây nói số 69

NÊN ĐẾN ĐÓ MÀ HỎI :

ENO KOLA COCA. — *Rượu bổ để cho những người ốm và đàn bà ở cữ* . . . . *Một litre :* **2$40**
Trước khi ăn cơm uống một cốc con.
ELIXIR HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc nước.* | *Một chai :* **1,95**
GRANULÉ HISTOGÉNIQUE. — *Thuốc hạt.* | *Một chai :* **1,95**
Đều là thuốc trị bệnh lao, bệnh ghíp và các bệnh đau phổi rất hay, người lớn trẻ con đều dùng được cả.
SIROP D'HÉMOGLOBINE SOLUBLE. — *Thuốc trị bệnh hao mòn xanh xao rất là thần hiệu. Mỗi lần trước khi ăn cơm uống 3 hay 4 muỗng* . . . . *Một chai :* **1,50**
GOUTTES NOTAL, Circulation du Sang. — *Thuốc làm cho mạch máu chạy đều* . . . . *Một chai :* **0,80**

Ai ở xa có cần hỏi gì cứ viết thơ về, bản-hiệu xin trả lời ngay
Tiền gửi hàng phần người mua phải chịu

UỐNG RƯỢU CHAMPAGNE

PHẢI UỐNG THỨ

Pommery & Greno

mới là sành-rượu
và lịch-sự

Bán tại L'Union Commerciale Indochinoise et Africaine Haiphong, Hanoi, Nam-định, Bến-thủy, Thái-bình, Yunnanfou, Tourane, Huế, Qui-nhơn, Nha-trang, Đồng-hới, Thu-xá, Saïgon, Pnom-Penh

3067

ĐỘC TRÙNG
có phải trừ tuyệt nhờ thuốc
Tœnifuge Français
quan lương-y **DUHOURCAU**
hiệu-nghiệm hơn hết mà lại rẻ tiền
Uống, mười hai liều thì hết khỏi uống thuốc xổ
Có bán ở Paris tại tiệm LEGOUX Frères
6, Rue Louis-Blanc, La Garenne (Seine)
Hồi trước, ở số 10, Rue de Turenne
và cũng các nhà thuốc.

Agences d'annonces en Europe :
SOCIÉTÉ MUTUELLE
de Publicité
14, RUE ROUGEMONT,
PARIS (IXe).

LỆ ĐỔI CHỖ Ở

Xin các ông mua báo, khi đổi chỗ ở, muốn bản-quán gửi báo chỗ mới, thì gửi cho bản-quán cái giấy quảng báo, [illegible] lại thế nào thì biên rõ ràng vào đấy, và gửi theo hai hào (0$20) bằng tem [illegible], để chi tiền giấy quảng khổ.

Nếu ai không gửi tiền theo thì sẽ đi nguyên như cũ, bản-quán phải trả nặng hơn.

SAO LẠI ĐAU THẾ ? . . . .

Ủ, sao ai đau thế ? sao [illegible] mới đau lại không chữa ngay đi cho khỏi đau nặng ra có được không. Hãy trông cái lòng con người ở hình vẽ đây đều đen cả, thế mà ở mắt ngài thì đều đỏ hoe, đó tức là cái biểu-hiệu tỏ ra rằng mắt ngài đau đấy. Thôi đừng lần lữa gì nữa. Phải lập tức dùng ngay thuốc đau mắt COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX mà trị ngay đi. Vì rằng trong hết thầy các thứ thuốc đau mắt, duy có thuốc ấy là làm cho mắt đỡ đau mà khỏi ngay. Phàm hễ khi các ngài thấy con mắt hơi nhấp-nhem, nếu sáng giậy thấy mắt dấp dính và có nhử, thì nên dùng thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX mà trị cho tiệt đi.

Phải biết rằng hễ khi đau mắt mà dềnh dàng chẳng chịu chữa ngay, tức thì mỗi ngày một thêm nặng, sinh ra đau mắt hột, rồi đến mù mắt kia đấy.

Nên chọn mua thứ thuốc COLLYRE JAUNE của bác-sĩ CASAUX vì là thứ thuốc đã kê-cứu rất kỹ-càng, biết bao nhiêu người đau mắt, duy chỉ thuốc ấy trị khỏi được thôi. Giá chỉ đi thuốc ấy đã thần-hiệu tiện dùng mà lại rất rẻ tiền.

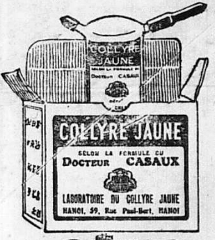

0$30.

Bán ở hiệu Bào-chế
CHASSAGNE
59, Rue Paul Bert, Hanoi
và ở khắp các hiệu thuốc tốt khác

MỚI XUẤT BẢN — QUYỂN SÁCH NÊN ĐỌC :

47 Điều Giao-Hóa Triều Lê

Dịch ra chữ Pháp

LES 47 ARTICLES DU CATÉCHISME MORAL DE L'ANNAM D'AUTREFOIS
Expliqués et traduits en français
par
TRẦN TRỌNG-KIM

Bài tựa bằng chữ Pháp của M. R. CRAYSSAC

Giá bán, mỗi quyển . . . . 0$30
Tiền cước Recommandé gửi đi các nơi mỗi quyển . . . 0$16

Bán tại bản quán và các hàng sách

GRANDS MAGASINS RÉUNIS

PHỐ PAUL-BERT — HANOI

Même Mon à Saigon : GRANDS MAGASINS CHARNER

Từ 12 đến 17 Novembre

Các thứ giấy-má bút mực

Từng ram giấy không kẻ, khổ 1/2 commercial. 5 fr. 00
Giấy Vergé de France, và phong bì kép . . . . . 12 fr. 00
Bút chì đen, một tá . . . . 1 fr. 00
Bút chì máy « Cico » mạ bạc, mỗi cái . . . . . . 15 fr. 50
Bút máy, bằng nhựa ngòi vàng « Viala », 14 carats, bán chiêu hàng . . . . 45 fr. 00
Các thứ đồ vẽ, có bao bằng da giả, còn đồ toàn đồng đẹp, mười thứ . . . . 39 fr 00

TẠI GIAN HÀNG BÀY CÁC THỰC-PHẨM
Hàng tốt nhất hạng và không đâu rẻ bằng

Trẻ đã mọc răng !

Tất phải cho nó ăn bột !

PHOSPHATINE FALIÈRES

Là bột cho trẻ ăn thượng hảo hạng có hàng triệu trẻ con nhờ nó mà được mẫm mạp, khỏe mạnh.

Phải nhận kỹ hiệu **PHOSPHATINE FALIÈRES** *đã nổi tiếng ở toàn-cầu.*

Chớ mua của giả hiệu.

Bán ở các hiệu thuốc và hàng tạp-hóa.

Pharmacies et maisons d'alimentation - PARIS

Dépôt pour Hanoi : E. VIDAL, 52, Rue Paul-Bert.

Hội Etablissements Indophono ở phố Tràng-Tiền, số nhà 58, chúng tôi tỏ ý muốn làm đẹp lòng các quý-khách, nên định kể từ 25 tháng mười đến 25 tháng một tây, hễ ngài nào mua tới 12 đĩa hát hiệu Victor trở lên thì bản-hiệu xin kính-tặng thêm một đĩa hát rất hay cũng hiệu Victor (hạng chiêu mại hóa).

CHỈ MỘT THỨ

RƯỢU BỔ

33.500

là làm cho người ta lại được mạnh mẽ, khỏi mệt nhọc, bớt sự xanh sao, mà thêm được cường tráng để mà hưởng những lạc-thú ngày Nguyên-đán mà thôi.

Giá mỗi chai :

Bán tại hiệu CHASSAGNE
69, Phố Tràng-Tiền
HANOI

PHARMACIE MONTÈS - HANOI
NHÀ ĐỒNG HỒ BA CHƯƠNG

Imprimerie du Trung-Bắc-Tân-Văn

Le Gérant : NGUYỄN-VĂN-LUẬN